

foto EMMY HOLMLUND

MEDBORGARSKOLAN REGION NORD

Verksamhetsberättelse

2023

medborgarskolan

MEDBORGARSKOLANS

KÄRNVÄRDEN

Utveckling i samverkan

Vi tror att människor utvecklas bäst i samverkan med andra. Därför vill vi skapa mötesplatser där ett givande och tagande får alla att känna delaktighet. Med nya kunskaper, ökat självförtroende och sociala nätverk får människor möjligheter och styrka att själva utforma och påverka sina liv.

Ömsesidig respekt

Vi är alla lika mycket värda; varje människa är värdefull bara för att hon finns till. Samtidigt har vi alla både ansvar och skyldigheter mot varandra. Humanism innebär medmännisklighet och förståelse för oliktankande och för andra kulturer.

Individen i centrum

Varje människa är unik. Vi sätter individen i centrum och vill att var och en som kommer till oss ska ha möjlighet att utvecklas efter sina egna behov, förutsättningar och önskemål. Alla människor har frihet och ansvar att påverka sin egen och samhällets utveckling.

Kunskapens egenvärde

All kunskap är värdefull. Insiktsfulla människor är en tillgång i det demokratiska samhället och kan motverka negativa trender och tendenser i vår omvärld. För oss är all kunskap lika mycket värd, oavsett nivå, ambition eller inriktning.

Innehåll

Regionchefen har ordet
sidan 5

Inledning och organisation
sidan 6

Verksamhet
sidan 10

Systematiskt kvalitetsarbete
sidan 11

Utbildning för personal och kursledare
sidan 15

Medlemsorganisationer
och andra samarbetspartners
sidan 17

OMRÅDENAS VERKSAMHETSBERÄTTELSE

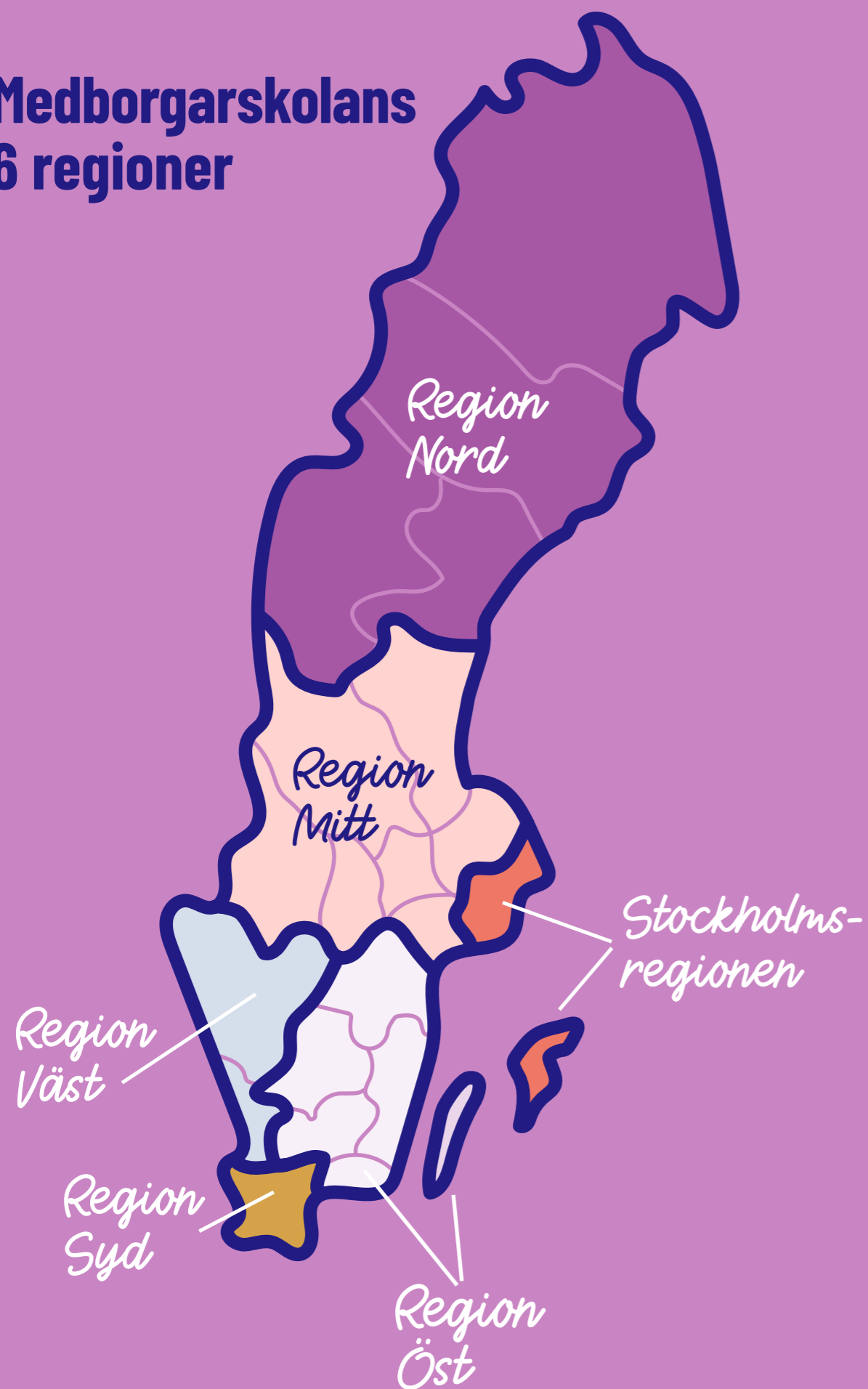
Västernorrland	sidan 20
Jämtlands län	sidan 23
Södra Lappland	sidan 25
Bottenviken-Malmfälten	sidan 28
Silvrevägen	sidan 31
Umeåregionen	sidan 36

ÅRSREDOVISNING

Förvaltningsberättelse	sidan 43
Nyckeltal	sidan 44
Resultaträkning	sidan 45
Balansräkning	sidan 45
Noter	sidan 46
Signaturer	sidan 49

Medborgarskolans 6 regioner

Regionchefen har ordet

I en tid präglad av stora händelser i vår omvärld och närmiljö, känner vi alla av djupa och starka intryck. Pandemin har förändrat vårt sätt att agera och fatta beslut, och krigets påverkan når våra hjärtan och vår ekonomi.

Min erfarenhet är att ju mer omvälvande vår omgivning och världen är, desto större blir vårt behov av trygghet och gemenskap. Det är när vi känner oss delaktiga och säkra som vi vågar utveckla oss, utforska vår kreativitet och prioritera våra mål. Som folkbildare spelar vi en central roll i samhället, och vår främsta drivkraft är att väcka människors intresse för ny kunskap genom hela livet – något vi har lyckats med under det gångna året. Många av våra kurser har varit fulltecknade, och ibland har efterfrågan överstigit våra möjligheter att tillgodose den.

I juni 2023 togs ett beslut om nya regiongränser inom Medborgarskolan. Medborgarskolan Nord omfattar efter beslutet Västerbottens och Norrbottens län samt nu även Västernorrland och Jämtlands län. Till ytan rör det sig om 63% av Sverige. I och med det beslutet finns idag 14 lokalkontor runt om i regionen men Medborgarskolan bedriver verksamhet i ungefär 29 av 44 kommuner inom regionen.

Samtidigt har hela branschen arbetat fram nya villkor för all verksamhet. De ekonomiska förutsättningarna, med stora neddragningar av statsbidraget, har bidragit till en oroligare framtid. Men vi står starka och engagerade.

Exempel från verksamheten är initiativ som #ViMåstePrata, en demokratisatsning, och beskriver hur vi bidrar till att stärka demokratin och samhället genom Medborgarskolans engagemang i att främja kunskap, demokrati och samhällsutveckling. Vi är stolta över att vara en del av detta arbete och ser fram emot att fortsätta göra skillnad tillsammans.

Andra spännande saker är den samverkan vi har i Skellefteå med kommunen och alla nya medborgare som flyttar till området. Ett axplock från verksamheten i Östersund under 2023 är Rock-och Popkören 65+. En körförening

där medlemmarna är 65 år eller äldre. Körsång är friskvård och rimmar väl med Medborgarskolans kommande folkhälsoprofil.

Annat spännande är att Medborgarskolan och Älggungåttie blev 2023 beviljade projektmedel av Folkbildningsrådet för nationella minoritetsspråk. Det är ett översättningsprojekt i syfte att utbilda fler översättare och skapa studiecirkelmateriel i umesamiska språket. Ett material som kommer bli det första i sitt slag över umesamiskan.

Jag är också stolt över vårt engagemang inom trafikutbildning, särskilt när det gäller AM-körkort, skoter och vattenskotter. Dessa områden är inte bara praktiska färdigheter utan också en viktig del av trafiksäkerheten och miljömedvetenheten.

Att erbjuda utbildning för AM-körkort är att ge unga människor möjligheten att ta ansvar för sina egna transporter och sina egna liv. Det är en investering i deras självständighet och frihet. Vi ser det som en viktig del av att forma framtidens trafikanter.

I vårt vackra nordliga landskap är skoterkörning en del av vår kultur och livsstil. Vi är stolta över att utbilda människor i säker skoterkörning och att främja respekt för naturen och allemansrätten. Vattenskotterutbildning är också viktigt för att säkerställa att alla som använder dessa fordon gör det på ett ansvarsfullt sätt.

Vi fortsätter att arbeta för att höja medvetenheten om trafiksäkerhet och miljöfrågor, och vi är glada över att vara en del av detta viktiga arbete.

Jag ser fram emot ett nytt spännande år!

Tack!

Mikaela Mikaelsson
Regionchef Medborgarskolan Nord

Sammanläggningen innebär utökad musikverksamhet för Region Nord.

Inledning och organisation

Medborgarskolan är ett humanistiskt studieförbund som sätter viljan att lära först och spelar en mycket viktig roll i dagens Sverige. Vi drivs av att utveckla människors intressen till ny kunskap – genom hela livet. Hos oss är det självklart att du respekterar andra lika mycket som de ska respektera dig. Vi vet att ny kunskap väcker mod och ger nya möjligheter samt får människor att våga säga vad de tänker och tycker. Så skapas samhällsnytta och så stärks demokratin.

Vi erbjuder mötesplatser för utveckling tillsammans med andra, både fysiskt och digitalt. Medborgarskolan styr, planerar, genomför och utvärderar sin folkbildningsverksamhet mot statens mål med folkbildningen och dess fyra syften. Statens mål med folkbildningen är att den ska ge alla möjlighet att tillsammans med andra öka sin kunskap och bildning för personlig utveckling och delaktighet i samhället.

Vision, mission, verksamhetsidé och värdegrund

Medborgarskolan är ett studieförbund med humanistisk värdegrund. Vi sätter individen i centrum och tar hänsyn till varje individs behov, förutsättningar och önskemål. Vi utgår från att utveckling sker i samverkan med andra. Vi anser att grunden för goda relationer mellan människor är ömsesidig respekt. Humanism innebär förståelse för oliktkänkande och för andra kulturer. Medborgarskolan arbetar för en ökad öppenhet för internationell samverkan och kulturell mångfald.

MEDBORGARSKOLANS VISION

Vi utvecklar framtidens Sverige genom mod och möjligheter för alla människor.

MEDBORGARSKOLANS MISSION

Varje dag utvecklar vi människor genom ett lustfyllt och livslångt lärande som främjar demokratin och stärker samhället.

MEDBORGARSKOLANS VERKSAMHETSIDÉ

Medborgarskolan är ett humanistiskt och demokratiskt studieförbund. Vi rustar människor för framtiden genom folkbildning, uppdrag och skolor.

MEDBORGARSKOLANS VARUMÄRKESLÖFTE

Vi gör intressen till kunskap.

MEDBORGARSKOLANS VARUMÄRKESIDENTITET

- Modern, innovativ och ständigt aktuell
- Hög kvalitet, professionalism och kompetens
- Inkluderande och tillgänglig
- Unik med mångfald
- Engagerad, inspirerande och lustfylld
- Aktiv samhällsaktör

Organisation - Ny regionindelning

Medborgarskolan är ett riksomfattande studieförbund bestående av ideella föreningar (regioner) som bedriver verksamhet över hela Sverige, varav Medborgarskolan Nord utgör en. Som ideell förening återinvesterar vi alla eventuella vinster i verksamheten och kan på så sätt ständigt utvecklas och finnas till för många. Riksorganisationen som består av förbundsstyrelse och förbundskansli ansvarar bland annat för övergripande strategisk inriktning, samordning och övrig stödverksamhet. Regionerna, som är egna juridiska personer, svarar för den regionala strategin samt operativa planeringen och genomförandet av verksamheten.

Medborgarskolan finns över hela landet och syftet med sammanslagningen var att alla regioner ska ha goda förutsättningar att bedriva långsiktig, hållbar och lokal bildningsverksamhet – även när bidragssystemet för folkbildningen justeras inom kort. I samband med att ett nytt villkorssystem för folkbildningen i Sverige är på ingång har Medborgarskolan under året, sett över sin geografiska organisering. Från och med 1 juli 2023 samordnas Medborgarskolans verksamhet i sex geografiska regioner, jämfört med tidigare åtta. Beslutet fattades på förbundsstämman den 11 juni 2023. Organisationsförändringen innebar att tidigare region Mälardalen och södra delen av region Mitt slås samman med Region Värmland-Örebro. Den

norra delen av region Mitt organiseras med region Nord. Förändringen börjar gälla från och med 1 juli 2023.

Till region NORD har regionerna Västernorrland och Jämtland anslutit sig, vilket inneburit ett betydligt större verksamhetsområde och därmed också större möjligheter för tillväxt men också ett större ansvar att hålla en hög kvalitet i alla led. Med större befolkningscentra som Sundsvalls- och Östersundsområdet har underlaget för att nå nya unika deltagare ökat, men med utvidgningen följer också större områden av glesbygd. Organisationsförändringen skedde vid halvårsskiftet och 2024 blir således första hela kalenderåret där de nya regionerna kan räknas in i en årsredovisning. Det finns stor tillväxtpotential i de tillkomna regionerna men samtidigt ska numerär tillväxt balanseras mot ett nytt statsbidragssystem som huvudsakligen bygger på kvalitet och profilering. Från regionstyrelsens och ledningsgruppen är dock bedömningen att det finns goda möjligheter att utöka verksamheten med öppna kurser som i huvudsak är avgiftsfinansierade.

Medborgarskolan Nord omfattar både Västerbottens, Norrbottens, Västernorrland och Jämtlands

län. Under året har regionen haft ett trettiotal medarbetare och över nästan 790 aktiva ledare i verksamheten. Regionen hade under första halvåret 12 lokalkontor där vi utökade med tre nya kontor i och med regionsammanslagningen. Under 2023 nådde vi ut till 27 av de numera 44 kommunerna. Detta bör ses i sken av att vi samtidigt genomfört mycket digital verksamhet, vilket lett till att vi ändå har haft deltagare i hela 43 av våra 44 kommuner i den nya organisationen för Medborgarskolan Nord.

Regionstyrelsen är högsta beslutande organ och väljs vid regionstämma som genomförs vartannat år. Styrelsen fungerar som en länk mellan regionen och den nationella organisationen, den ansvarar för strategiska beslut gällande regionens inriktning men även kring hur regionen kan bidra till Medborgarskolans enhet. Ansvarig verkställare i regionen är regionchefen vars primära uppgift är att affärsmässigt bemanna, organisera och leda verksamheten inom regionen för att nå de mål som styrelsen fastställer. Detta gäller såväl måluppfyllelse som att verka för de anställdas behov av rimlig trygghet i anställningen och möjlighet till personlig utveckling.

Medborgarskolan Nord leds i det dagliga arbetet av regionchef och verksamhetschefer. Regionens organisation strävar alltid efter att ha den struktur och uppbyggnad, chefs- och medarbetarskap som ger möjlighet till långsiktig stabilitet såväl verksamhetsmässigt som ekonomiskt och arbetsmiljömässigt.

Regionstyrelsen är högsta beslutande organ och väljs vid regionstämma som genomförs vartannat år. Styrelsen i Medborgarskolan Nord ansvarar för strategiska beslut gällande regionens inriktning och styrning samt fungerar som länk mellan Medborgarskolan Nord och Medborgarskolan nationellt.

Under 2023 hade styrelsen sju styrelsemöten.

Medlems- och samarbetsorganisationer

Till Medborgarskolan finns följande centralt anslutna medlemsorganisationer:

- Moderata Samlingspartiet
- Moderata Ungdomsförbundet
- Fria Moderata Studentförbundet
- Förbundet Aktiva Seniorer
- Förbundet Aktiv Ungdom
- Rojalistiska Föreningen

I regionen finns också ett hundratal olika samarbetsparter, såväl föreningar som företag och andra organisationer exempelvis Holmsunds manskör, Bygdegårdarna i Gräsmyr, Nyåker och Järnäs, Bodens Fotoklubb, RTP Umeå, Ålggugåhtie, Kåge båtklubb, Vännäs Riksteaterförening, Vännäsbygdens Trädgårdssällskap Vävstugeföreningen, Kroksjön byaförening, Olofsfors Bruk, Ragvaldsträsk fritidsförening, Munkkänkarna, Rundviks intresseförening, Luleå guideförening, Vännäs Motorklubb, Ecpat and Friends Skellefteå samt den samiska slöjdgruppen Liksjuon Samien siäbrrie och många, många fler.

Andra samarbetsorganisationer på nationell nivå är AFS Interkulturell utbildning, Aktiespararna, Brandmännens Riksförbund, Civilförsvärsförbundet, Demensförbundet, ELSA Sweden, Jägarnas Riksförbund, Missing People, Naturfilmarna och projektet Safari Sverige, Nattvandring.nu, nxtME, Suicide Zero, Sveriges Veteranförbund, Unga aktiesparare samt Organiserade Aspergare.

Regional ledning

Regionstyrelse Medborgarskolan Nord

Regionstämman är högsta beslutande organ i regionen och genomförs vartannat år. Under perioden mellan stämmorna styrs verksamheten av regionstyrelsen. Styrelsen ansvarar för strategiska beslut gällande regionens inriktning samt fungerar som länk mellan regionen och den nationella organisationen. Styrelsen tar även strategis-

Ett exempel på kurs inom Konst och Hantverk i Umeå kallad Acrylic-pouring av kursledare Helena Bylund

ka beslut kring hur regionen kan bidra till helheten nationellt. Det genomfördes en regionstämma under 2023. Regionens organisation strävar efter att ha den struktur och uppbyggnad och chefs- och medarbetarskap som ger möjlighet till långsiktig stabilitet såväl verksamhetsmässigt som ekonomiskt och arbetsmiljömässigt. Regionens styrelse har under 2023 bestått av ordförande, vice ordförande och fyra ledamöter. Detta enligt de nya stadgarna som antogs vid ett extra årsmöte under april månad. Styrelseledamöter väljs för två år åt gången.

Vid behov har också föredragande tjänstemän såsom biträdande regionchef och controller deltagit vid styrelsemöten. Under året har det funnits en vakant plats i styrelsen för en personalrepresentant med yttrande- och förslagsrätt.

Styrelsen har haft följande sammansättning:

Regionstyrelsens ordförande:

Maria von Schantz, Boden

Vice ordförande:

Nils Vesterberg, Skellefteå

Ledamöter:

- Åke Eltoft, Boden
- Daniel Bergman, Piteå
- Jan Nilsson, Vännäsby
- Annica Simonsson, Skellefteå

Verksamhetsledning

För regionens ledning svarar förutom styrelsen även regionchef, biträdande regionchef samt en regional ledningsgrupp bestående av verksamhetschefer. Regionchefen är styrelsens verkställande organ vars primära uppgift är att affärsmässigt bemanna, organisera och leda verksamheten inom regionen för att nå de mål som styrelsen fastställer, såväl ideella mål som ekonomiska och kvalitetsmässiga. Regionchefen ska även verka för de anställdas behov av rimlig trygghet i anställningen och möjlighet till personlig utveckling.

Regionchefen ingår också i Medborgarskolans nationella regionchefsgrupp som fungerar som ett strategiskt, rådgivande organ i övergripande nationella frågor.

I uppdraget som regionchef ingår också förtroendeuppdrag inom de regionala bildningsförbunden i såväl Västerbotten (Folkbildning i Västerbotten) som i Norrbotten (Norrbottens länsbildningsförbund) samt efter halvårsskiftet även i Mittnorrlands länsbildningsförbund.

Ledningsgruppen ansvarar för att, utifrån uppsatta mål, leda, styra och planera verksamheten samt genomföra av styrelsen beslutade delar. Ledningsgruppen balanserar det strategiska och det operativa arbetet genom att ange och förankra mål och strategier ut i verksamheten. Den ska leda och följa upp verksamhetens resultat och driva utvecklings- och förändringsarbete.

Personal

På lokal nivå arbetar varje verksamhetschef med att utveckla, stödja och följa upp personalen och verksamheten. Det genomförs årliga uppföljningsamtal och medarbetarsamtal samt genomförs en nationell medarbetarundersökning (MUMS). Detta har varit särskilt viktigt under ett år där fortsatt stora omställningar påverkat organisationen i alla led. Både att regionsammanslagning genomfördes och att folkbildningens nya villkor arbetats fram. Även de stora neddragningarna av statsbidrag till folkbildningen kom under senare delen av året har påverkat såväl individerna som hela organisationen i ett omställningsarbete. Något hela branschen påverkas av.

Verksamhet

Demokratin växer underifrån med början hos den enskilda människan och i människors frivilliga gemenskaper. Här, i det vi kallar det civila samhället, finns informella nätverk och sammanslutningar. Här skapas rum för samtal, argumentation och gemensamt agerande. Här kan engagemang, ansvar och ömsesidig tillit växa. Därför att det varit stora utmaningar att försöka klara detta genom digitala kanaler i olika former.

Demokratin växer underifrån med början hos den enskilda människan och i människors frivilliga gemenskaper.

Medborgarskolans verksamhet stimulerar sökandet efter kunskap och ger också många människor möjlighet att komma ut ur ofrivillig social isolering. Under organiserade former blir individers egen kreativitet, lärande och gemenskap nyckeln till samhället. Här är studieförbundens arbete med folkbildning en viktig framgångsfaktor.

Medborgarskolans folkbildningsverksamhet består av två huvudprocesser: öppen verksamhet (programförd) och ansluten verksamhet (icke programförd). Dokumentation i form av rutiner, arbetsplaner, checklistor osv. är kopplad till varje process och återfinns i vårt intranät. Förutom dokumentation för huvudprocesserna finns också dokumentation för styrning och stöd.

Genom Medborgarskolans utbud av kurser, arrangemang och aktiviteter ges individer möjlighet att lära, möta andra och utvecklas utifrån sina egna förutsättningar. Folkbildning är en viktig faktor för integration och en positiv samhällsutveckling. En annan viktig faktor är att det är genom oss studieförbund som föreningslivet runt om i vår region frodas och ger människor ett sammanhang.

Medborgarskolan erbjuder mötesplatser för det demokratiska samtalet i våra studiecirkel och i våra kulturarrangemang. Detta är mötesplatser där möjligheter finns att finna och utveckla nya kunskaper och att skaffa sig redskap för att påverka samhällsutvecklingen. Det är också mötesplatser mellan människor med lika eller olika intressen, bakgrunder och kulturer.

Stat, landsting (regioner) och kommuner ska underlätta medborgarinflytande och delaktighet genom att stärka folkbildningen. För detta behöver samhället en mångfald av studiecirkel, kurser och kulturarrangemang och andra mötesplatser i studieförbund och folkrörelser. Det förutsätter en medveten prioritering av detta område inom de olika samhällsorganen – stat, landsting och kommuner.

Vi har fortsatt i snabbare takt att omvandlat kurser till digitala, språkkurser som övergått till distans och föreningar som fått möjlighet att lära sig olika digitala verktyg för sina egna möten. Men framför allt har vi medverkat till en snabb utveckling av individens egen kunskap om digitala möten och utbildningsformer. Det har gjort att fler idag kan ta del av ett digitaliserat samhälle med föreläsningar, möten och samtal i nya former.

Systematiskt kvalitetsarbete

Målet för Medborgarskolans verksamhet är att utveckla och genomföra folkbildning av sådan kva-

litet att deltagares, ledares, anslagsgivares och uppdragsgivares krav och förväntningar uppfylls.

Vi strävar efter att ständigt utveckla och förbättra verksamheten. Kvalitet innebär att uppfylla eller helst överträffa människors krav, behov och förväntningar. I Medborgarskolan Nord innebär det att verksamheten regelbundet och noggrant dokumenteras, följs upp och analyseras på alla nivåer. Åtgärder ska kontinuerligt vidtas som förbättrar verksamhetens alla delar för både ledare, deltagare och medarbetare i all vår verksamhet.

Utveckling av Medborgarskolans ekonomi- och kvalitetsstruktur, utifrån nationella riktlinjer, har fortsatt men också anpassats under 2023 för verksamheten i Nord. Kvalitet i verksamhet har varit stort fokus för hela Medborgarskolan och branschen. Vi arbetar aktivt för att deltagare och ledare ska mötas av våra kärnvärden i allt vi gör men också för att vi ska följa de regler och riktlinjer som finns för verksamheten. Det innebär att vi också under året kompetenshöjt verksamheten, haft den centrala verksamhetscontrollern på plats för att utbilda regionens medarbetare samt att våra verksamhetschefer följer upp ännu mer kontrollerat.

Vårt arbete med regionala samarbetsgrupper som i första hand träffas via video, har fortsatt ses under 2023 för att öka kvaliteten och stärka samverkan och möjligheter till erfarenhetsutbyte inom regionen. Vi har aktivt verksamhet för att tillsammans med så många som möjligt inom regionen, framtidsspana och tillsammans verksamhetsutvecklat Medborgarskolan Nord.

Medborgarskolan erbjuder mötesplatser för det demokratiska samtalet i våra studiecirkel och i våra kulturarrangemang.

Medborgarskolans kursutvärderingsverktyg har fortsatt att användas på vår öppna verksamhet. Dessa data aggregeras och kommer över tid bli ännu mera värdefulla för att kunna följa kundnöjdheten över tid. Detta är fortsatt ett viktigt verktyg i vårt förbättringsarbete.

Medborgarskolans förbundsstyrelse formulerar utifrån Folkbildningsrådets statsbidragsvillkor strategiska inriktningsmål, policyer och riktlinjer vilka sedan resulterar i rutiner för exempelvis verksamhetsplanering, budgetering och uppföljning inom verksamhetens olika områden. Dessa gemensamma styrdokument inklusive policyer, vår värdegrund, våra kärnvärden, stadgar, uppförandekod inklusive visselblåsarfunktion, riktlinjer och rutiner utgör grunden för kvalitetsarbetet. Det vill säga, våra rutiner för egenkontroll, särskild kontroll, deltagarutvärderingar, reklamationshantering med flera ingår i systematiken för att identifiera och införa förbättringar.

Nationella och regionala mål utarbetas och följs upp inom ramen för processen verksamhetsplanering och -uppföljning. Förutom planering och uppföljning av verksamhets-, kvalitets- och miljömål, omfattar processen även ekonomisk planering och uppföljning.

Förbundschefen och samtliga åtta regionchefer formulerar övergripande mål som sedan förs ned till respektive region och så småningom till lokala mål. Ledningsgrupper på nationell och regional nivå planerar, leder och följer upp den dagliga verksamheten utifrån de övergripande strategiska målen.

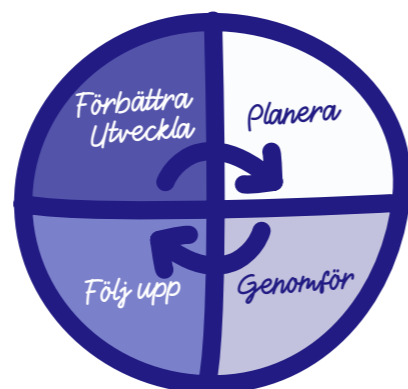
Frågor om etik, gränsdragning och kvalitet är en stående punkt på agendan för de regelbundna mötena i nationella chefsgruppen och vid förbundsstyrelsens möten men också på regional och lokal nivå.

Allt detta har vi tillsammans med personalen i olika konstellationer, diskuterat och resonerat runt under hela 2023. Vi har bland annat haft träffar för våra verksamhetsutvecklare främst digitalt men även för kulturarbetare och personal som

arbetar med våra trafikkurser. Under året formades också en demokratigrupp samt en konst- och hantverksgrupp. Detta för erfarenhetsutbyte men framför allt diskutera och få uppdaterad kunskap om rutiner, kvalitet, samt att de fick delge synpunkter hur vi kan arbeta ännu mer effektivt över regionen. Men även vid vår personalkonferens för hela regionen som genomfördes i september i Sundsvall med den nya regionen, var nya villkor för folkbildningen, kvalitet och utveckling tillsammans, i fokus. Men självklart också att lära känna hela regionen och samla alla för första gången.

Modell för systematiskt kvalitetsarbete

Krav och förväntningar från Medborgarskolans intressenter – förbundsstyrelse, regionledning medlemsorganisationer, Folkbildningsråd, stat, kommun med flera – integreras i ledningssystemet. De styrande dokumenten arbetas kontinuerligt med på respektive nivå inom organisationen; stadgar, bindande riktlinjer, policyer, bidragskriterier, riktlinjer för folkbildningsverksamheten och de olika verksamhetsplanerna.

Medborgarskolans systematiska kvalitetsarbete utgår från kvalitetshjulet (se bild ovan) och synliggör vad vi gör, varför vi gör det och vad det leder till. Genom att vi planerar, genomför, följer upp, förbättrar och utvecklar vår verksamhet kan vi skapa och dela kunskap om vad som leder till framgång. Processer, rutiner och dokumentation behöver efterlevas av alla, men också ständigt utvärderas, förbättras och hållas aktuella för att bibehålla sin funktion som stöd i verksamheten. Syftet är att säkerställa att villkoren från Folkbildningsrådet följs och att statsbidraget används på rätt sätt.

Foto MICHAEL SVAN

Buggkurs på Medborgarskolan i Östersund.

Planera

Planeringsprocessen utgår från de övergripande målområden som förbundsstämman har fastställt och som sedan bryts ner till strategiska mål av den nationella chefsgruppen (bestående av förbundschefen och regioncheferna). Utifrån de strategiska målen skapas mål och aktiviteter för respektive region som godkänns av respektive regionstyrelse samt presenteras i verksamhetsplanen.

Målen bygger alltid på syftet med statens stöd till folkbildningen, det vill säga att

- stödja verksamhet som bidrar till att stärka och utveckla demokratin.
- bidra till att göra det möjligt för en ökad mångfald människor att påverka sin livssituation och skapa engagemang att delta i samhällsutvecklingen.
- bidra till att utjämna utbildningsklyftor och höja bildnings- och utbildningsnivån i samhället.
- bidra till att bredda intresset för och öka delaktigheten i kulturlivet.

För att vår verksamhet ska få en så hög kvalitet som möjligt, samtidigt som den följer uppsatta villkor och riktlinjer, utgår vi från styrdokumentet från Folkbildningsrådet, Studieförbunden i samverkan och Medborgarskolan, redan i planeringsstadiet.

Genomföra

Även för genomförandefasen finns det rutiner som ger stöd till vår verksamhet att följa uppsatta villkor och riktlinjer. Du får därigenom kunskap som gör att du kan göra rätt från början. En viktig del i genomförandefasen är att dokumentera verksamheten så att den i nästa steg kan följas upp.

Medborgarskolan ska enligt vår principiella inriktning arbeta aktivt med att

- erbjuda verksamhet i hela landet.
- nå fler deltagare.
- nå fler korttidsutbildade.
- nå fler utrikesfödda.
- nå fler personer med funktionsnedsättning
- motverka alla former av diskriminering.
- integrera jämställdhetsperspektivet i folkbildningsverksamheten.
- erbjuda verksamhet som är tillgänglig för alla, oavsett behov av särskilt stöd i studiesituationen.

Följa upp

Medborgarskolans förbundsstyrelse är som mottagare av statsbidrag ytterst ansvarig för att all verksamhet följer Folkbildningsrådets villkor, Studieförbundens gemensamma överenskommelser och Medborgarskolans egna mål och riktlinjer. Därför har förbundsstyrelsen gett förbundskansliet i uppdrag att årligen följa upp regionernas folkbildningsverksamhet.

Verksamhetens följs upp genom

- internkontroll (utförs i varje region under innevarande verksamhetsår).
- revisionsintyg som intygar att vi har utfört internkontrollen på korrekt sätt.
- efterkontroll (utförs nationellt av förbundskansliet efter avslutat verksamhetsår).
- ev utökade särskilda kontroller på initiativ av Folkbildningsrådet, förbundsstyrelsen, förbundskansliet eller region, men kan även ske efter sk visseblåsning.
- deltagarutvärderingar.
- reklamationshantering och avvikelshantering samt rättelser till Folkbildningsrådet.
- visseblåsarfunktionen.

Förbättra och utveckla

Det pågår ett ständigt förbättrings- och förändringsarbete såväl nationellt som regionalt.

Verksamheten förbättras och utvecklas bland annat genom

- förebyggande arbete.
- analyser och dokumentation, t ex genom handlingsplaner från intern- och efterkontrollerna.
- revidering och utveckling av rutiner och riktlinjer.
- utbildningar för medarbetare, t ex:
 - Grundutbildning för nyanställda och grundläggande cirkelledarutbildning
 - Årlig utbildning i aktuella statsbidragsvillkor
 - Caseutbildning där exempel på verksamhet diskuteras utifrån våra styrdokument.

- Etik-och gränsdragningsarbete:
 - Medborgarskolans nationella kvalitets- och etikgrupp (QE-gruppen)
 - Kvalitetsansvariga i regionerna
 - Styrdokument
- Självvärdering av verksamhetsutfallet. Sker efter avslutat verksamhetsår.

Under 2023 har återigen stort fokus legat på att förstå de nya villkoren som kommer gälla för all folkbildning. Det påverkar också kvalitetsrutiner och arbetssätt inom Medborgarskolan Nord. Även vårt arbete med en ny strategisk inriktning för hela Medborgarskolan har legat i fokus.

Uppföljning av det regionala systematiska kvalitetsarbetet sker i den regionala ledningsgruppen, i QE-gruppen, i dialog med regionerna samt i förbundskansliets kvalitetsfunktion. Uppföljningen av verksamhetens inriktning som beskrivs sker i samband med granskningsbesöken som årligen genomförs i samtliga regioner. Stående punkter på agendan under granskningsbesöken är frågor om vad som har gått bra i verksamheten, vad det satsats extra på samt vilka de största utmaningarna har varit under det gångna året.

Vi följer upp det lokala arbetet med kvalitets-säkring, egenkontroll i verksamheten, rapporteringsfrågor och hur man på lokal nivå jobbar med förbättringsområden inom verksamheten. Vi diskuterar också godkännandet av ledare, den grundläggande cirkelledarutbildningen, tillgänglighetsbidraget samt gränsdragningsfrågor inom folkbildningsverksamheten. Diskussionernas utgångspunkt är erfarenhetsutbyte, ständiga förbättringar och gemensamt lärande. Vi ingår också i etiska, regionala råd i respektive län. Detta är för att vi studieförbund tillsammans ska diskutera och kvalitetssäkra verksamheten och snabbt hinna ta tag i frågor där vi känner oss osäkra på verksamheten och hur den bedrivs.

foto HELENE JACOBSSON

En av våra uppskattade kursledare i Storuman/Törnaby.

Utbildning för personal och kursledare

Ledarutbildningar

Medborgarskolan har i sitt idéprogram att vara det humanistiska studieförbundet. Alla olika människor i organisationen är det som är grundstenen i verksamheten. Oavsett om det är vår egen duktiga personal, våra fantastiska kursledare eller våra kunskapstörstande deltagare eller andra. Det är mycket viktigt att Medborgarskolans personal och ledare är välutbildade för att kunna möta människor. Under 2023 har vi utbildat ca 100 st av våra egna ledare.

Personalutbildning och övriga utbildningar

En del i att kvalitetssäkra vår verksamhet och sig mer om folkbildningen och Medborgarskolan som organisation så skickas nya medarbetare på en flerdagars utbildning. På hemmaplan finns också en planering för att snabbt få in människor i sina respektive uppdrag samtidigt som stort utrymme ges för eget ansvar och utveckling tillsammans med kollegor, även utifrån de nya medarbetarnas kompetenser, kunskaper och intressen.

Under 2023 genomfördes återigen en medarbetarundersökning. Våra resultat visar på en region med mycket hög förändringskraft och stort mod att våga ändra och förändra i stort och smått samt hög arbetsmoral och arbetsglädje. Vid medbetarsamtal görs också en gemensam analys av eventuellt kompetensbehov och en plan läggs upp där behovet är anpassat utifrån arbetsuppgifterna. Vi erbjuder också våra kursledare kompetensutveck-

ling inom till exempel området pedagogik och metodik. Detta år förstås digitalt i första hand. Vi har fortsatt haft kontinuerliga digitala möten. Både för att fånga upp och följa upp den egna individens arbetsmiljö.

Utvecklingen i samhället går trots allt ändå i rekordfart, vilket ställer stora krav på alla organisationer. Det ställs dessutom andra krav för oss aktörer som har till uppgift att erbjuda tjänster inom bildning och utbildning, som ska bidra till ett öppnare, mer tolerant och humanistiskt samhälle, byggt på demokratins grunder. Det krävs att vi säkrar att vår egen organisation klarar av de snabba yttre förändringarna. Vår egen förändringsbenägenhet och vår egen vilja att framtidssäkra vår organisation redan nu, är av stor betydelse för att Medborgarskolan ska vara fortsatt relevant i framtiden.

Under 2023 har vi gemensamt arbetat mot ett nytt verksamhetsåtagande som ska gälla dels för 2024 men främst för nya perioden 2025–2027. Vi arbetade också gemensamt med kvalitetsfrågor och andra strategiskt viktiga frågor. Det var väldigt uppskattat då många inom regionen inte ännu hade träffat sina kollegor fysiskt någon gång.

Varumärkesförflyttningen innebär att vi ska gå från att vara anonym och traditionell till att bli, vara och uppfattas som välkända och innovativa. Allt vi gör som har med verksamhet/utbud, lokaler, bemötande, kommunikation och marknadsföring påverkas av arbetet. Arbetet med varumärkesförflyttningen sker genom information samt samtal i grupper som samtliga medarbetare på olika sätt kommer att involveras.

Exempel från verksamheten

Demokrati och #ViMåstePrata

Under året har Medborgarskolan Nord arbetat mycket aktivt med #ViMåstePrata. #ViMåstePrata är en demokratisatsning inom folkbildningen. Vi genomförde under hösten en större konferens för anställda och förtroendevalda från alla studieförbund och folkhögskolor i Västerbotten. Det var demokratisamtal med demokratiföreläsare. En mycket uppskattad och viktig dag.

#ViMåstePrata är en folkbildningsgemensam demokratisatsning, med förintelseöverlevaren Hédi Fried som en av initiativtagarna. Under året har mängder av demokratiframjande arrangemang genomförts och Medborgarskolan Nords

demokratigrupp deltar och planerar för att under 2024 göra gemensamma aktiviteter med Bilda och Vuxenskolan inom detta område.

Folkbildningen har varit central för demokratins framväxt och fortsätter än idag att stärka och utveckla demokratin genom samtal och gemensamt lärande. Aktiviteterna som genomförs inom #ViMåstePrata är av vitt skilda slag, med det de har gemensamt är att folkbildning och demokrati står i centrum.

Trafikutbildningar

Inom region Nord bedrivs ett antal trafikutbildningar under tillstånd av Transportstyrelsen. Den verksamheten regleras av såväl folkbildningen som de lagar och regler som styr från just Transportstyrelsen. Under året samlas alla som arbetar med dessa frågor på olika sätt. En trafikkonferens anordnades i Lycksele under augusti där kollegor som arbetar med trafikutbildningar inom regionen fick mötas för att utbyta erfarenheter och få fortbildning samt uppdatera sig på material som ingår vid varje utbildning samt ny information från Transportstyrelsen.

I dagsläget har region Nord följande trafikutbildningar på sitt tillstånd:

- Förarbevis vattenskotter
- Förarbevis skoter
- Förarbevis moped kl 2
- AM moped kl 1
- Introduktionsutbildning inför B-körkort
- Riskettan del 1

Medlemsorganisationer och andra samarbetspartners

Samverkans- och samarbetspartners

Sapmi - en del av oss

Vi har under året fortsatt vårt fina samarbete i olika samiska sammanhang. Medborgarskolan samarbetar med samiska slöjdgruppen i Liksjuon Samien siäbrrie genom studiecirkel i mjukslöjd. Gruppen har även haft Sy-lan och en utställning av återbruk från de digitala slöjdräffarna under pandemin. Utställningen visades på Urfolksdagen på Gammlatsen och på Biblioteket under samiska veckan i Lycksele. Vid dessa tillfällen arrangerades även föreläsningar, författarbesök och prova-på att väva med bandgrind.

Under våren arrangerade Medborgarskolan tillsammans med samiska förvaltningskommuner en digital föreläsningsserie med temat rasbiologi. Serien avslutades med ett panelsamtal om förvaltning av samiska arkiv i samband med Urfolksfestivalen på Gammlia i Umeå. Samtalet genomfördes som hybridmöte, en digital direktsändning med publik live.

Filmen Ett liv värt att leva visades på en miniturné med premiär på Urfolksfestivalen. Filmens producent medverkade och berättade om filmens tillkomst. Turnén fortsatte till Lycksele och Ammarnäs i samarbete med samiska förvaltningskommuner, Västerbottens Museum och Lycksele skogs- och samemuseum.

Under hösten 2022 fick Medborgarskolan Lycksele åter uppdraget av Samiskt Språkcentrum att sända den samiska språkveckan i svenska Sápmi. Det blev digitala arrangemang under fyra kvällar vecka 43. Språkkvällarna genomfördes helt på vart och ett av de fem samiska språken utan tolkar.

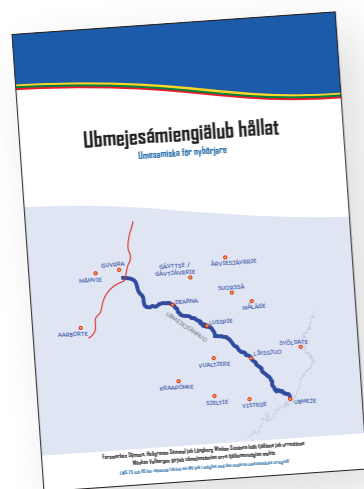

Demokratisamtal. Medborgarskolan arbetar mycket aktivt med demokratifrågor och belyser folkbildningens centrala roll.

Foto ÖRNSKÖLDSVIKS ALLEHANDA

Föreningen Ålguogåhtie – umesamer i samverkan främjar det umesamiska språket och har under året arrangerat språkbud för tre generationer i Lycksele och Storuman, flera studiecirkel, digitala lunch-medspråk och föreläsningar. Medborgarskolan och Ålguogåhtie blev 2023 beviljade projektmedel av Folkbildningsrådet för nationella minoritetsspråk. Det är ett översättningsprojekt i syfte att utbilda fler översättare och skapa studiecirkelmateriel i umesamiska språket. Projektet är kommer avslutas under våren 2024.

Passion för livet

På flera orter arbetar vi aktivt med ett koncept som heter Passion för livet. Våra duktiga utbil-

dare hjälper nya ledare/livscoacher att få tillgång till kunskap och verktyg. Målet är att hjälpa äldre att tillsammans med andra själva skapa ett meningsfullt liv och bibehålla sin livskvalitet. Konceptet är upplagt till ett antal träffar, som vi kallar livscaféer, som leds av dessa utbildade livscoacher. Där får man som deltagare inspiration till att prova förändringar, följa upp resultat, göra nya insikter och ökad förståelse för hur man kan genomföra bestående livsstilsförändringar. I Passion för livet är det du som äger kunskaperna och avgör själv vad du vill förändra. Livscoachererna är ofta själva seniorer. De områden som Passion för livet fokuserar på är naturligt åldrande, fysisk aktivitet, att förebygga fall, mat och dryck, social gemenskap, läkemedel och mycket mer. Detta är områden som enligt forskningen påverkar hälsa och livskvalitet positivt.

Under pandemin fick denna verksamhet helt läggas på is och det skapade ett stort tomrum. Många av våra äldre kände sig redan innan pandemin isolerade och ensamma. Pandemin skapade ytterligare ett utanförskap för dessa. Vi har under 2023 sett en ökning av intresset för konceptet Passion för livet runt om i våra kommuner. Efterfrågan rörande andra aktiviteter som riktar sig till seniorer har också ökat. Behovet av mötesplatser är stort.

Passion för livet fokuserar på bland annat fysisk aktivitet, att förebygga fall, mat och dryck och social gemenskap

Samarbete med Jägarnas Riksförbund

Under våren 2023 hade vi ett flertal föreläsningar i samverkan med vår nationella samarbetspartner JRF (Jägarnas Riksförbund). JRF:s utbildnings- samordnare, föreläste under rubriken »Eftersök av skadat vilt« om regler, teknik, hunden och vikten av utrustning när det gäller att lyckas bäst med eftersök av vilt, både vid jakt och trafikolyckor. Tips och genomgång av hur man tränar eftersök och utövar det i verkligheten. Föreläsningarna var uppskattade och drog ett 40-50 tal deltagare varje tillfälle med lång efterföljande frågestund.

Andra föreläsningar handlade om Jakthunden, där han gav tips om vad du som hundägare kan tänka på för att få en bra grund för din jakthund. Föreläsningarna var digitala och deltagarna var även här från hela Sverige.

Missing People

Missing People en rikstäckande organisation med ett tjugotal regionala avdelningar runtom i landet. Kärnan i organisationen är alla frivilliga personer som ger av sin tid för att hjälpa till i sökandet efter försvunna personer. Alla som leder sökinsatserna

bemannar de regionala avdelningarna och har olika jourtider. Missing People startade upp samarbetet med Medborgarskolan i Umeå hösten 2022, idag samarbetar även en grupp i Luleå, grupperna nyttjar främst lokalerna när de fortbildar grupper och sökledare för sina insatser.

Martin Persson är Distrikts ansvarig för Missing People Norrland och uppskattar samarbetet och våra fina lokaler som väl lämpar sig för deras behov. Ett exempel var yogasalen i Umeå som nyttjades i höstas när de hade HLR utbildning för en grupp ledare.

Seniorverksamhet

Vi samarbetar nära många kommuner och boenden. På trygghetsboendet Blåklockan i Lycksele genomförs t ex varierade program med sång och musik, rörelseglädje, minnesträning och berättarstund där de kan dela minnen från förr och röra på sig vilket har uppskattats och träffarna har varit välbesökta. Det finns dock en stor oro att denna mycket viktiga och uppskattade verksamhet inte kan fortsätta i den omfattning behoven finns p g a av de ekonomiska neddragningarna som kom under slutet av 2023.

OMRÅDENAS verksamhets- berättelser

Västernorrland - en del i den nya regionindelningen

Sundsvall

Som ett led i ovanstående har ansvarig verksamhetschef tillsammans med personalen i Sundsvall tagit initiativ till utökad kapacitet när det gäller keramikkurser. Två ugnar finns på plats inför 2024, vilket ökat produktionsvolymerna med mer än det dubbla. Vidare har en plan för extern finansiering av kulturprogram satts i verket. Specifikt handlar det om företag som vill ge ekonomiskt stöd till kultur vid olika äldreboenden.

I Sundsvall finns sedan länge ett fantastiskt konst- och hantverksgalleri, Galleri Granen. På grund av regelverk för folkbildningen kommer vi inte kunna genomföra verksamheten på samma sätt. Under 2023 har därför en större kvalitetsgenomlysning skett. Då Galleri Granen är en väletablerad plats för utställning av amatörkonst så arbetar Medborgarskolan hårt för att den ska få fortleva

Nu finns två ugnar på plats i Medborgarskolans keramikverkstad i Sundsvall

som en fortsatt viktig kulturinstitution för Sundsvall. Ja, för hela Västernorrland. Intresset från konstnärer, grupper och andra utställare är mycket stort och bokningarna ligger klara för hela 2024 och 2025. I genomsnitt besöks galleriet av ett 70-tal personer varje vecka.

Under året har musikverksamheten i stort sett avslutats och hyreskontrakt har sagts upp. Dock kommer det så kallade instrumentbiblioteket att fortsätta, vilket innebär att Medborgarskolan möjliggör uthyrning av musikinstrument till i första hand unga som vill påbörja en musikalisk resa, men som saknar möjlighet att köpa egna instrument. Här har ett antal sundsvallsföretag ställt upp med medel för inköp av instrument. I förlängningen är förhoppningen att uthyrningsverksamheten ska leda till ännu mer fin folkbildning i form av både studiecirkel och genom olika kulturarrangemang.

Verksamheten i övrigt vid Sundsvallskontoret är omfattande och keramikkurserna är populära. Ytterligare en keramikern har anslutit sig till vår verksamhet och totalt har antalet kurser alltså dubblats under året. Naturbruksgymnasiet anlitar också våra resurser i Medborgarskolan som ledare och inspiratörer inom form och keramik.

Sundsvall har en aktiv musikscen och Medborgarskolan samarbetar med trubaduren och musikern Kenneth Tjernström. Under våren 2023 genomförde Medborgarskolan den mycket populära och omtyckta Seniorgalan. Den samlade närmare 850 personer i Tonhallen, Sundsvall. Tack vare stöd genom sponsring av både kyrkan, kommunen och företagare kunde den genomföras för många intresserade seniorer. Medborgarskolan har också genomfört, i genomsnitt, två spelningar i veckan på äldreboenden.

Summerstage, en kommunal kreativ satsning för ungdomar på Tornhuset hade också det här året Medborgarskolan som partner. Fokus låg på studioproduktion.

Utöver ovanstående kan i ett urval av kurser och annan verksamhet nämnas såsom körsång och yoga och textilkurser med fokus på textila tekniker, kurser i biodling, Ung i Politiken samt ett närmande till föreningen Makerspace som anordnar kurser inom teknik. Föreningen har sina lokaler alldeles i anslutning till Medborgarskolans kontor.

Örnsköldsvik

I Örnsköldsvik finns ett engagerat och centralt beläget kontor som spänner över många olika verksamheter. Folkbildningsverksamheten är omfattande, men i Örnsköldsvik finns också inom ramen för Medborgarskolans verksamhet, även en så kallad Daglig Verksamhet. Den riktar sig till personer i yrkesverksam ålder som saknar förvärvsarbete och inte utbildar sig. Insatsen omfattar personer med

utvecklingsstörning, autism eller autismliknande tillstånd samt personer med betydande och bestående begåvningsmässigt funktionshinder efter hjärnskada i vuxen ålder föranledd av yttre våld eller kroppslig sjukdom. Kommunen är den som beviljar och bedömer varje enskild ansökan och avgör vem som får insatsen daglig verksamhet.

Studio REX är namnet på verksamheten, och det är en projektorienterad verksamhet som finansieras av Örnsköldsviks kommun. Studio Rex har bedrivits av Medborgarskolan sedan många år tillbaka. Handledarna möjliggör utifrån deltagarnas val olika aktiviteter med fokus på poddverksamhet och musikproduktion i olika former. Genom att använda framför allt musik som ett terapeutiskt verktyg för välbefinnande och personlig utveckling uppnås goda resultat som i många fall bidragit till att deltagarna kan gå vidare inom det reguljära utbildningssystemet eller kunnat få fotfäste på arbetsmarknaden.

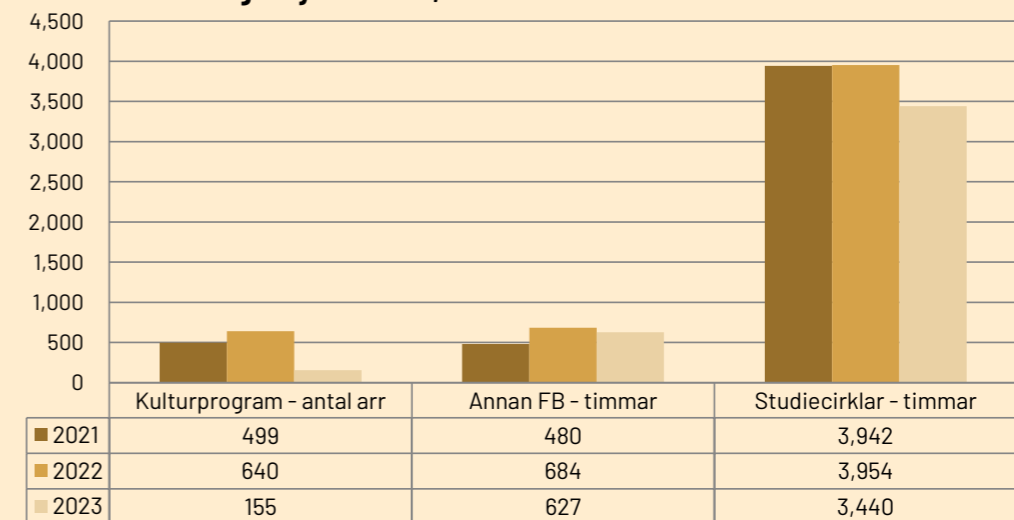

I Örnsköldsvik drivs också musikverksamhet sedan hösten 2023, i ett nyrenoverat musikhus strax utanför centrum i stadsdelen Järved. Under året genomfördes en flytt från lokaler som låg i anslutning till kontoret på Viktoriaesplanaden till Järved. Vi har under året haft hela 13 grupper i vår fina keramikverkstad. Vi har erbjudit vinkunskap och vår samverkanspart Radio Örnsköldsvik, har bidragit till stor mängd fina arrangemang.

Medlemsorganisationen Aktiva Seniorer har genomfört en handfull kulturarrangemang och likaså Organiserade Aspergare. Utöver ovanstående har också en mängd studiecirkel genomförts med våra anslutna grupper. Totalt arbetar tre personer heltid vid Örnsköldsvikskontoret varav två tjänster finansieras av kommunen med fokus på dagverksamheten. Utöver ovanstående bedrivs en mängd cirkel inom en rad ämnesområden.

Medborgarskolan bedriver på uppdrag all babysimverksamhet i Örnsköldsvik. Där har mer än femtio cirkel arrangerats. I Örnsköldsvik erbjuds också Zumbakurser utanför folkbildningsverksamheten.

Folkbildningsvolym i urval, Västernorrland 2021 - 2023

Jämtlands län

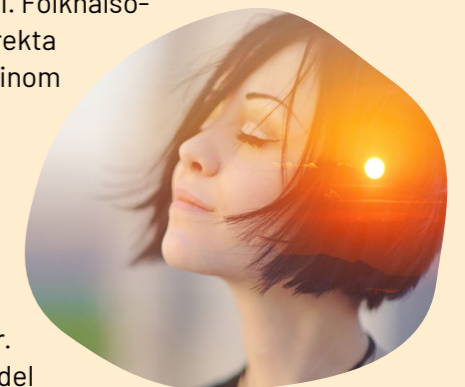
- en del i den nya regionindelningen

Östersund

I Östersund har verksamheten tagit ny fart under andra halvåret 2023. Vidare har samarbetet med föreningen MakerSpace utökats och planen inför 2024 är att öka antalet öppna cirkel mot en ny generation teknikintresserade.

Ett axplock från verksamheten i Östersund under 2023 är Rock-och Popkören 65+. En körförening där medlemmarna är 65 år eller äldre. Körsång är friskvård och rimmar väl med Medborgarskolans kommande folkhälsoprofil. Folkhälsoperspektivet är en viktig del av kursutbudet som ger både direkta och indirekta hälsofördelar för deltagarna. Vidare har kurser inom yoga och träslöjd bedrivits liksom akvarellmålning.

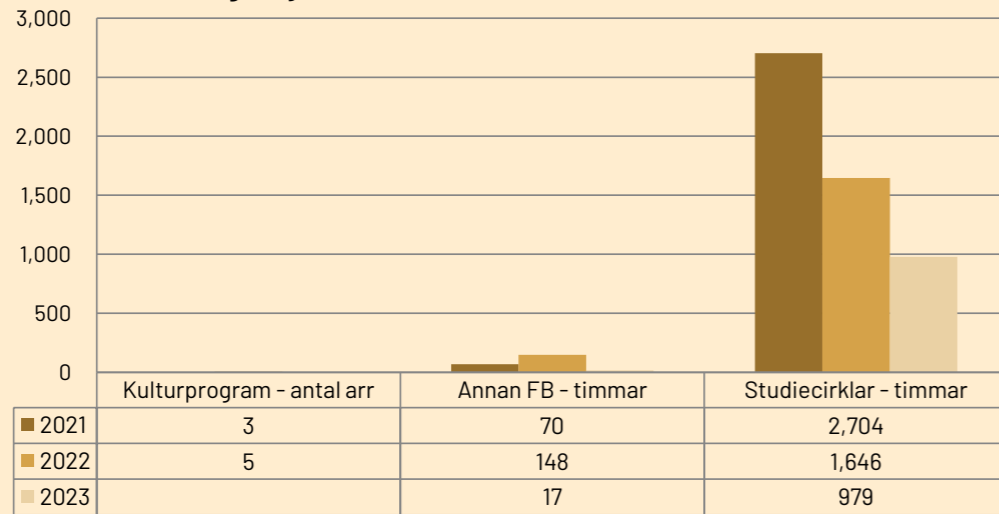
I Jämtlands län finns många föreningar, organisationer, studieförbund och samfund som alla jobbar förebyggande mot psykisk ohälsa. Samverkan med Folkrörelsen för psykisk hälsa, Motkraftdagen, bör därför särskilt lyftas fram. Här samverkar föreningar, organisationer och privata aktörer. Civilsamhällets betydelse lyfts allt oftare fram som en viktig del bland annat i att främja arbetet för psykisk hälsa.

Suicide Zero - En dag för livet. En temadag för psykisk hälsa med föreläsningar och musik. Syftet med dagen är att bryta tystnaden, stigma och tabun kring självmord. Ett annat syfte är att upplysa att självmordstankar inte handlar enbart om psykisk ohälsa. Det kan finnas andra orsaker som till exempel ekonomiska bekymmer, separationer och höga förväntningar inom idrotten. Utöver vad hälso- och sjukvården kan erbjuda finns civilsamhällets bidrag med väldigt många fina stödinsatser runt om i regionen.

I slutet av 2023 har arbetet med att etablera ny verksamhet i fler jämtländska kommuner inletts.

Folkbildningsvolym i urval, Jämtland 2021 - 2023

Lars Mattsson uppträder och undervisar som gestalten Plupp under »Kittelfjälldagarna«.

Foto HELENE JACOBSSON

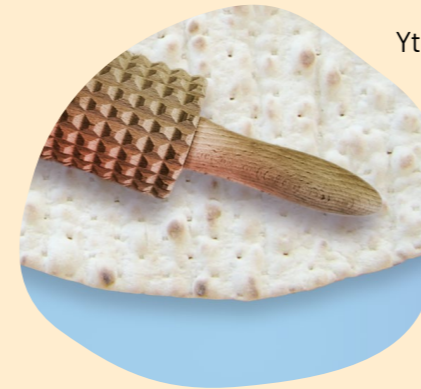
Södra Lappland

Vilhelmina

I Vilhelmina finns sedan länge en väl etablerad verksamhet och utmärkande för kommunen är den stora andelen av befolkningen som nås av Medborgarskolans verksamhet. Över 22 procent av kommuninvånarna har vid något tillfälle kontakt med kursverksamheten under ett verksamhetsår, vilket är helt i särklass sett ur ett nationellt perspektiv. I särklass störst andel i Sverige där medelvärdet ligger på tre procent.

I Vilhelmina är trafikkurserna populära och likaså hantverkskurser. Kulturen på äldreboenden är också ett etablerat koncept. Vid kontoret har en del nyrekryteringar skett de senaste åren varav en tjänst är direkt inriktad mot öppna kurser inom teckenspråk via digital plattform. Målet är en långsiktig hållbar verksamhet med hela landet som rekryteringsområde.

Bland det stora utbudet i övrigt kan nämnas: flertalet jägarexamen, både digitala och fysiska. Många yogakurser och musikcirkel erbjuds och flertalet kurser i samarbete med den lokala brukshundklubben. Vidare har flera kulturarrangemang genomförts under Nybyggarveckan som är ett årligen återkommande och mycket välbesökt arrangemang.

Ytterligare arrangemang som engagerat vilhelminaborna är föreläsningar och utställningar i samarbete med Bernard Nordh sällskapet liksom släktforskningskurser och föreläsningar. Medborgarskolan har också genomfört flera studiecirkel och kulturarrangemang i samarbete med Rotary samt har återkommande musikunderhållning vid kommunens äldreboenden. Vilhelminakontoret har också genomfört arrangemang inom Åsele kultur där ett exempel är Tunnbrödsfestivalen som gick av stapeln i maj.

Storuman

Storumankontoret har i likhet med Vilhelmina utökat med fler anställda de senaste åren. Bland annat finns en cirkelledare

med inriktning mot måleri. I Storumanområdet genomförs också en hel del kultur och annan folkbildning inom det samiska området men även utanför. Även Storuman bedriver andra trafikkurser såsom handledarutbildningar för B-behörighet. Kurser i förarbevis för snöskoter, AM Moped klass 1 och terränghjuling inom Storuman och Sorsele kommuner har varit mycket populära. Kursen som ger förarbevis för snöskoter är viktig för lokalbefolkningen och verksamma inom turiströrelsen. En målgrupp som kommer från Norge (ofta fritidshusägare) önskar också svenska förarbevis.

I Storuman har kulturarrangemang på äldreboenden en viktig plats i verksamheten. Här ryms föreläsningar, historieberättande, minnesträning och målning. Målgruppen har själv svårt att ta sig ut i samhällets sociala samvaro och uppskattar stort närvaron av Medborgarskolan.

I Tärnaby har flera kulturkvällar arrangerats med bl.a. gästföreläsningar och filmvisningar. Dessa evenemang har varit välbesökta av både lokalbefolkning och gästgästande turister.

Digitala föreläsningar som har gått ut nationellt men som har lokal förankring har också haft en naturlig plats i verksamheten. Exempel är föreläsningar om Lapplandsleden (Hemavan-Borgafjäll) och vandring i Sarek.

Vidare har kurser inom jakt och fiske såsom jägarexamen, flugbindning och traditionell tillverkning av mårdfällor anordnats. Vilket inom området hör till både tradition och vardag.

SFI sommarskola i Medborgarskolans regi under ett par sommarveckor

foto HELENE JACOBSSON

Utöver ovanstående har olika arrangemang och kurser rörande lokalhistoria, matlagning för män, akrylmålning och akvarellmålning, genomförts i Storuman.

Några av samarbetspartnerserna är Storumans husmodersförening som håller i olika hantverkskurser, bland annat stickning och vävning. Även samarbetsföreningen Storumans Ånglokets vänner som har tillgång till ett eget ånglok med tillhörande vagnar, genomför verksamhet med Medborgarskolan.

[Lär dig prata och förstå svenska]

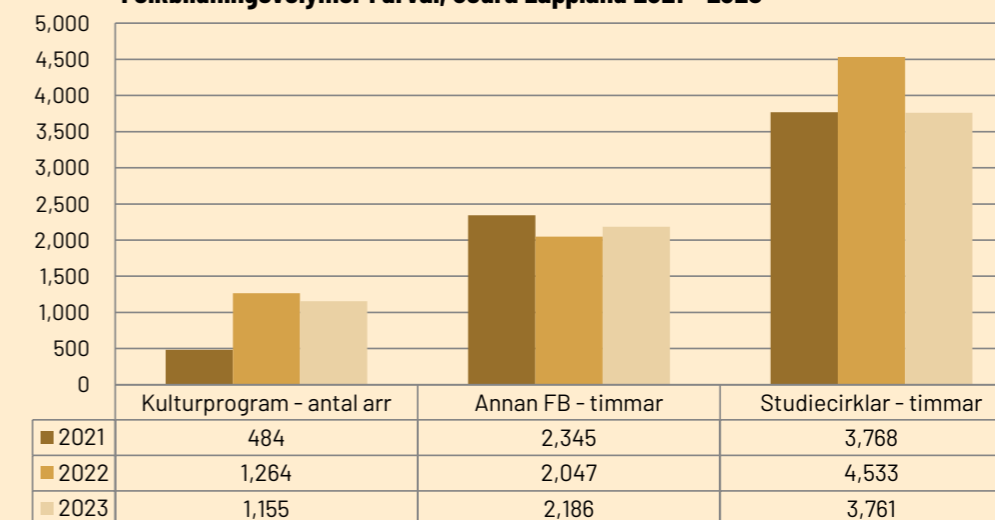
Lycksele

I samverkan med kommunen genomfördes under hösten 2023 projektet "Gul och Blå" med speciellt fokus på ukrainare och deras språkträning. Vidare ansvarade Medborgarskolan för SFI-undervisningen under ett par veckor under sommaren. Sammantaget gjorde Lyckselekontoret ett mycket gott resultat under 2023, dels på grund av projektmedel, dels på grund av låga omkostnader för personal i relation till verksamhetsvolymen.

I Lycksele har ett projekt för att ta fram utbildningsmaterial på umesamiska genomförts med medel från Folkbildningsrådet. Projektet har tagit fram en lärobok i umesamiska och flera experter har deltagit i arbetet. I slutet av mars 2024 kommer projektet att presenteras för offentligheten.

Folkbildningsvolym i urval, Södra Lappland 2021 - 2023

Bottenviken - Malmfälten

Allmänt

Vi har arbetat med de sista medlen från Folkbildningsrådet, asylverksamhet i kombination med Ukraina, under första kvartalet i Norrbotten. Det har bestått av Svenska från dag ett där vi nådde 28 deltagare varav 20 kvinnor, Vardagssvenska där vi nådde 23 deltagare varav 18 var kvinnor.

Vi har varit delaktiga i det lokala folkbildningsrådet Luleå och Boden för att vi tillsammans ska stärka folkbildningen i området.

Tillsammans med Skellefteå har vi hjälpts åt med att driva verksamheten fram till mitten av augusti då området delades upp till Skellefteå som ett eget område och Norrbotten som ett.

Övertorneå

Kontoret i Övertorneå har haft mest ansluten verksamhet samt kultur i vården. Vi har haft en kulturarbetare som arbetat med skapande verksamhet ute på äldreboenden.

I augusti lämnade vår medarbetare sin tjänst och kontoret har därefter varit obemannat. Viss verksamhet har fortsatt genom att ledarna tagit ansvar för lokaler och sina grupper i samråd med verksamhetschef. Vi har genomfört förarbevis för snöskoter genom teori på distans och praktik ute i Svanstein.

Medborgarskolan har dock tagit beslutet att lägga ner kontoret till sista november 2024 på grund av den försämrade ekonomiska verkligheten för studieförbund samt de förändrade statsbidragsvillkor som gör det svårt att driva verksamhet på mindre orter.

Gällivare

Gällivare har fortsatt varit en stark aktör inom trafikutbildningar förarbevis för snöskoter samt AM-moped. Vi har även genomfört företagsutbildning in om förarbevis för terränghjuling åt Saltoluokta fjällstation. Vi genomförde en Vardagssvenska för 15 ukrainska deltagare varav 12 var kvinnor. Detta var ur de sista medlen från Folkbildningsrådet.

Boden

Bodenkontoret är obemannat och vi bedriver verksamhet i nära anslutning till ledarna i våra anslutna 4 grupper musikband varav ett i Jokkmokk, Bodens Fotoklubb, Kanonkviltarna och Biodlarnas förening. Vi har genomfört danskurser i bugg och vals men även Salsa för 60+. Danslokalen har även hyrts ut till Luleå Bugg & Swing och Dance Direction. Vi bedrev också utbildningar inom förarbevis för snöskoter och AM-körkort. Nytt för 2023 var silversmide.

Luleå

Från mitten av mars månad organiserade vi om och flyttade en verksamhetsutvecklare från Piteå till Luleå. Därefter har kontoret bemannats 4 dagar/vecka.

Vi har kurser i introduktionsutbildning inför B-körkort, AM-moped, matlagning, släkttforskning, sjöliv, gitarr, sömnad, bokcirkel, silversmide, pilates och körsång för att nämna några ämnesområden. Vi har under året haft 4 kulturarbetare som varit ute i äldreomsorgen, sjungit och spelat samt högläsning. Vi har samarbetsavtal med bl a Aktiva Seniorer, Luleå guideförening, arabiska skolan, Afganska föreningen, Munkänkarna, SPF lokalförening och Missing People.

Piteå

Från mitten av mars finns det en tjänsteman på heltid samt en 80% kulturarbetare. Vi har en administrativ tjänst som är obemannad på grund av en långtidssjukskrivning där vi valt att axla det med den personal som finns. Även här hade vi två grupper Prata svenska från dag ett, blandat med vanliga asyl och Ukraina. Vi hade 28 deltagare varav 20 var kvinnor.

Vi har bedrivit kultur i vården, sång och musik genomförd av en anställd kulturarbetare samt en inhyrd kulturarbetare. Även enskild musikundervisning har bedrivits inom gitarr och dragspel. Övriga verksamhetsområden är sjöliv, foto, keramik, silver, språk, målning, teckenspråk och 5 musikband, AM-moped och förarbevis för snöskoter samt introduktionsut-

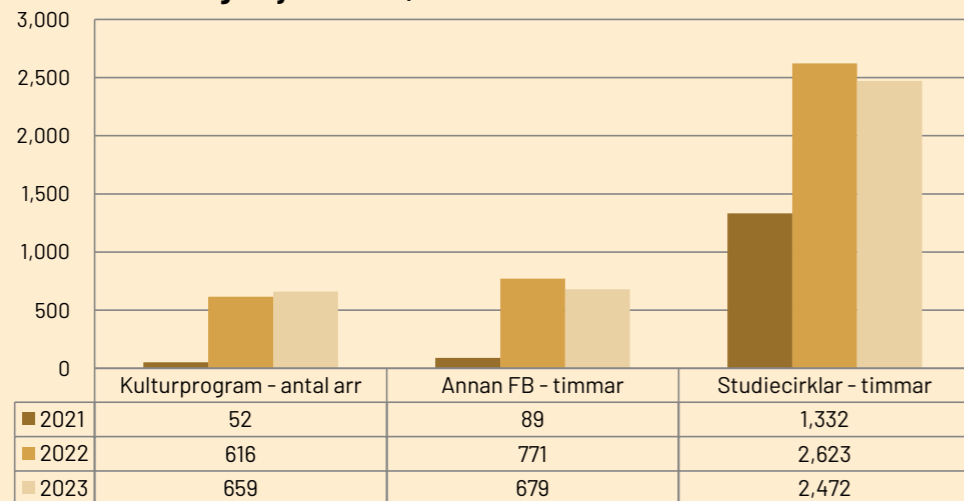
bildning inför B-körkort. Vi samverkar med arabiska kvinnoföreningen Noor, Islamiska föreningen, SPF Häggen, Munsänkarna och Konstpolarna.

Verksamhet och marknadsföring

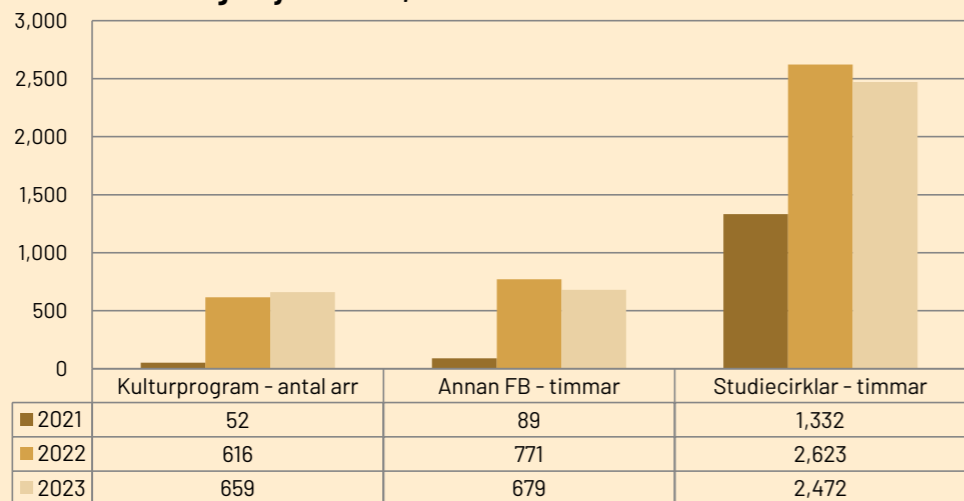
Huvudfokus har och ligger fortsatt på att arbeta kvalitativt efter gällande folkbildningsregler, villkor och de rutiner som konstant uppdateras inom Medborgarskolan. Vi vill att alla, ledare, personal och ansvariga ska känna stort förtroende för Medborgarskolan och den verksamhet vi bedriver. Målsättningen är att bygga verksamhet i Piteå, Luleå och Boden då vi ser att den närmaste framtiden öppnar upp med större inflyttning på grund av den industriella utveckling som sker i Norrbotten.

Sociala medier, FB, är fortsatt en viktig kanal att nå ut i. Vi har fortsatt med affischnering på en del orter beroende på efterfrågan och utbud. Vi ingår också i nationella kampanjer och utskick via hemsidor och utskick till deltagare.

Folkbildningsvolym i urval, Bottenviken 2021 - 2023

Folkbildningsvolym i urval, Bottenviken 2021 - 2023

Silvervägen

Inom denna organisering arbetade personalen för Silvervägen (kontor Skellefteå) i samma personalgrupp och under samma chef som medarbetare inom Bottenviken och Malmfälten. Efter som området Silvervägen är under stark utveckling, tack var de nya gröna industriella satsningarna som sker och som medför många nyinflyttade till kommunen, valde man att utveckla och arbeta mer fokuserat med Medborgarskolans verksamhet inom området. Från och med augusti anställdes därför ny ansvarig verksamhetschef. Det finns tre deltids- och tre heltidsanställda på lokalkontoret i Skellefteå. Under 2023 har det genomförts tolv arbetsplatsträffar med fokus på arbetsmiljö, utveckling, kvalitetsfrågor och uppföljning av verksamheten.

Allmänt

Under året har det genomförts 456 olika arrangemang inom Silvervägen. Blandningen av olika verksamheter är fantastisk och mycket varierad. Traditionella hantverk såsom bokbinderi och vävning, målarkurser i akvarell, silversmide är några exempel. Vår keramikverkstad har haft stor efterfrågan och vi har en egen lokal för dessa kreativa kurser. Vi har nått många nya deltagare med vår verksamhet.

Vi arbetar också med det vi kallar för Kultur i vården. Där arbetar vi med såväl sång som musikträning för äldre och seniorer men också med högläsning och diskussioner, minnesträning och ibland även rörelseträning.

Inom Silvervägen har vi sedan många år arbetat med regionens olika trafikutbildningar. Vilka Medborgarskolan har tillstånd av Transportstyrelsen för att genomföra. I år har vi också genomfört skoterkurs på engelska för att kunna nå alla nyblivna medborgare med annat modersmål än svenska. Fantastiskt roligt. Inom området har vi också haft AM klass I, förarbevis för vattenskotter samt handledarutbildningar för B-körkort. Även kurser inom trafikområdet har även genomförts i Norsjö - och Malå kommun.

Övrig verksamhet är matlagningskurser i vårt fina undervisningskök, jaktkurser men också språkkurser i såväl spanska

Tillsammans med Skellefteå kommun hade Medborgarskolan i Skellefteå sommarferieungdomar med idolvinnaren **Kimberly Wanyonyi** ledare. Ungdomarna är mycket uppskattade när de är ute och spelar och sjunger för de äldre.

som italienska. Det finns fortsatt intresse för datakunskap och bokföring. Vårt samarbete med Aktieägarna har vi genomfört utbildningar i aktiekunskap. Under 2023 hade vi också släktforskningskurser då många vill veta mer om sin historia och nu finns olika sätt att göra detta på men många behöver kunskapen om hur man letar för att det ska bli rätt i sina släktträd.

Annat värt att nämna är våra grupper som har bokcirkel inom många olika ämnen. Samt hälsofrämjande kurser som yoga. Skellefteås fantastiska projekt Passion för livet fortsätter. Mer om det nedan. En verksamhet vi är stolta att hålla på med och våra utbildare har bildat fler ledare och genomfört flera omgångar under året.

Första praktiken
för Medborgar-
skolans satsning
på skoterkurser
på engelska.

foto PER SÖDERBERG

Vi har haft diverse föreläsningar i flera olika ämnen såsom bykunskap, återbruk, vinkunskap och historia.

Under många år tidigare har vi tillsammans med Skellefteå kommun haft sommarferieungdomar. Denna sommar hade vi dom under två perioder. Vi är också mycket stolta över att idolvinnaren Cimperly Wanyonyi deltog som ungdomsledare för våra kulturarbetande ferieungdomar. Verksamheten dom gör är mycket uppskattade inte minst när dom är ute och spelar och sjunger för de äldre. Samt har minnesträning på olika boenden men också när dom är gatumusikanter på stan.

Passion för livet

Passion för livet är ett koncept via Skellefteå kommun som Medborgarskolan, Vuxenskolan och ABF har möjlighet att hålla kurser inom. Under 2023 deltog vi även på en handledarträff på Brogården.

De flesta arrangemang har utförts inom Skellefteå kommun.

Samverkan

Föreningar och organisationer som vi samverkat med i Skellefteå är: Skellefteå - Aktiespararna, Aktiva Seniorer, Aktiv Ungdom, DIS-Nord, Munkänkarna, Guldstaden, Munkänkarna Skellefteå, Skellefteå Kammarkör, Bälgradraget, Galagänget, Civilförsvaret/FRG, Kåge båtklubb, Vävstugeföreningen, Kroksjön byaförening, och Ragvaldsträsk fritidsförening.

Värdland Indien för
One Country-
One Evening.

One Country - One Evening

Ett helt nytt koncept har tagits fram tillsammans med Skellefteå kommuns verksamhet som kallas Welcome House samt föreningen Expats- and Friends Association. Tanken med konceptet är att skapa en mötesplats för nya och gamla Skellefteåbor samtidigt som man lär sig om olika länder och kulturer. Första versionen genomfördes i november med Indien som värdland och fler event är planerade med andra länder under 2024. Ett reportage om eventet gjordes i den engelska delen av dagstidningen Norran.

Mixade kurser

På kurserna i vårt öppna utbud, där det är möjligt att genomföra kursen både som svensktalande och engelsktalande, har vi synliggjort detta i kursens webbpublicering. För kommande år planeras även en keramikkurs på engelska.

Coffe and Talk

Varje onsdag mellan 14.00-15.00 har vi avsatt en särskild tid för att ta emot dem som är nyfikna på vår verksamhet och som vill prata med oss om vilka möjligheter som finns inom Medborgarskolan. Detta samtal kan genomföras på engelska eller på svenska för den som önskar öva sig i språket.

Informationsinsatser för nyinflyttade

Vi har besökt Northvolt och Away på Solbacken (barackområde) och informerat om möjligheterna med oss som studieförbund. Northvolt har även varit på plats och filmat och intervjuat oss i våra lokaler – denna film är publicerad som nyhetsbrev och finns tillgänglig för all personal på Northvolt.

Besök oss!

Under hösten har vi även bjudit in olika organisationer på besök hos oss. Detta för att visa upp den verksamhet vi har att erbjuda och möjliggöra framtida samarbeten. Följande besök har vi både haft och gjort under året:

- Skellefteå kommuns Welcome House (för alla nyinflyttade). De rekommenderar personer att besöka oss tex på vårt Coffee and Talk på onsdagar.
- Kultur och Fritid Skellefteå kommun. Flera resurser inom kultur och fritidsenheten har fått ta del av vår verksamhet och lokaler.
- Women Welcome, Skellefteå kommun. Ett projekt för nätverkande mellan kvinnor. Vi utforskade möjliga samarbeten och marknadsföring inom deras Facebook kanal.
- Visit Skellefteå, för att visa upp vår verksamhet och tillhörande lokaler samt möjlig uthyrning. Mötet resulterade även i att vi valde att bli medlemmar i Visit Skellefteå för att kunna marknadsföra oss via deras kanal samt delta på nätverksmöten.
- EU-kontoret, Skellefteå kommun. Dialog om möjliga samarbeten inför EU-valet.
- Expats and Friends Association inför samarbetet med One country – One Evening.
- Samordningsförbundet Skellefteå – Norsjö angående möjliga framtida samarbeten.
- Northvolt – för att berätta om vår verksamhet samt för oss att lära känna deras behov.
- Bilda – för att lära känna varandra bättre.

Marknadsföring

Sociala medier och framför allt Facebook, har varit en viktig marknadsföringskanal. Vi har också deltagit på Seniortorget med föreläsningar och som utställare. Under vecka 40 var vi med på Skellefteå kommuns kampanj »Fall int'!«. En vecka för att utbilda och därmed motverka fallskador hos främst äldre. Vi har även stått som utställare på höstuppstarten med nya elever på Campus. I samband med Länsstyrelsens SEE Hållbarhetsvecka, hade vi en leksaksbyttardag på Medborgarskolan. Detta i syfte att locka familjer till våra lokaler och marknadsföra oss. Dagstidningen Norran kom på besök och gjorde ett reportage. Idén med leksaksbyttardag blev omtyckt och vi gjorde därför om eventet under skyltsöndag. Vi har även marknadsfört oss mer mot en internationell målgrupp (se tidigare rubrik). Vi brukar även närvara på Skellefteå kommuns månadsvisa Morgonmöte på The Great Northern, en kommunal mötesplats, för att lära mer om vad som sker i Skellefteå just nu och nätverka med andra deltagare.

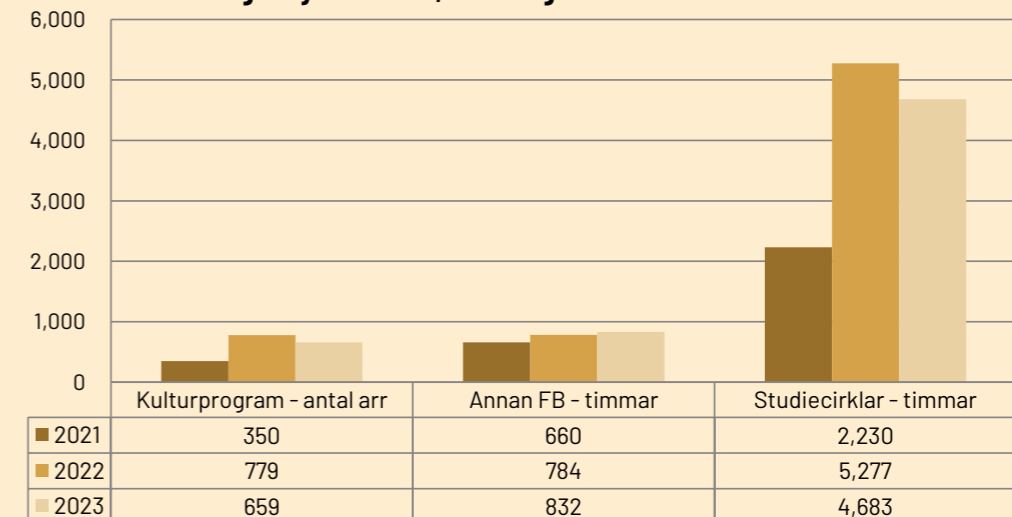

leksaksbyttardag på Medborgarskolan under SEE Hållbarhetsvecka. Sedan repris på eventet under skyltsöndag

Övrigt

Förutom vår folkbildning har vi även tillhandahållit ett antal företagsutbildningar framför allt inom datakunskap. Vi erbjuder även företag att hyra möteslokaler och vårt matlagingskök och har haft flertalet uthyrningar under året till exempelvis Region Västerbotten, Bright, affärsnätverket BNI och andra företag.

Folkbildningsvolym i urval, Silvervägen 2021 - 2023

Umeåregionen

Umeåregionen består av Umeå med kranskommunerna (Vännäs, Vindeln, Bjurholm, Robertsfors, Hörnefors och Nordmaling). Vi har kontor och verksamhetslokaler i Umeå, Nordmaling och i Vännäs. Verksamheten i Umeåregionen har, liksom tidigare år, präglats av stor variation och bredd i utbudet.

Vännäs Verksamhet

I Vännäs är det hantverkssidan som under 2023 fått ett stort uppsving. I samarbete med Slöjdarnas hus har vi under året bland annat genomfört kurser i akrylmålning, rotslöjd, tovning, trådkonst, tenntrådsbroderi och karvsnitt. Deltagarna har kommit dels från närområdet, dels från andra delar av landet. En rad olika hantverkskurser har även genomförts i våra egna lokaler i Vännäs. Nämnas kan stickning, bivax, papperstillverkning, återbruk, julstjärnor och askar mm.

Nytt för året är också att vi har hyrt en lokal för måleri i centrala Vännäs. I Ateljé Prånget har vi under året genomfört kurser i akvarell, akryl och oljemålning samt sommarkurser i akvarell och manga. I denna lokal kan även "hemma-konstnärer" hyra en ateljéplats månadsvis.

Möten och samtal är en viktig del i vår verksamhet. Vi vill skapa naturliga mötesplatser för medborgare i olika åldrar. Under 2023 har vi genomfört fler kurser i "Passion för livet" som är ett utvecklingsprogram för seniorer. Detta har i sin tur mynnat ut i en fortsättning nämligen »Samtal om livet«. Detta är en mer fördjupad del där vi samtalar om viktiga saker som berör oss i livet som t ex sömn, ensamhet, sorg, kärlek och glädje. Ett koncept för denna kurs har tagits fram i Vännäs och innehåller 7 olika temaområden. Under året genomförde vi två sådana kurser i Vännäs med stor framgång.

HantverksLAN mitt på da'n i Vännäs, är en framgångssaga där hantverks- och handarbetsintresserade träffas en gång per vecka för att utbyta erfarenheter och lära av varandra. Gruppen har växt under året och har utvecklats till en värdefull mötesplats för många. Gruppen är iderik och kommer ständigt med nya förslag på tekniker och evenemang. Vi firar till exempel alltid Worldwide Knit in Public Day i juni tillsammans. Detta år var detta evenemang förlagt till Slöjdarnas hus där vi och i samarbete med Vännäsbygdens Trädgårdssällskap hade en västmarknad samma dag.

Under hösten 2022 inleddes ett samarbete med Vännäs Motorgård (EPA-ungdomarnas mötesplats) för att hjälpa dem att utveckla sin verksamhet. Detta samarbete har utvecklats under 2023 och sker även i samarbete med Vännäs Motorklubb

som står för ledare för gruppen. Under maj månad genomfördes ett läger för unga folkraceintresserade där vi bidrog med kursen »Ung och säker i bil«.

Samarbete med Vännäs Brukshundklubb, Vännäs Riksteaterförening och Vännäsbygdens Trädgårdssällskap rullar på och en rad olika kurser, träffar och kulturprogram har genomförts under året i samverkan med dessa föreningar.

På grund av sjukdom har vi under året inte haft lika mycket arrangemang som vanligt på kommunens äldre- och trivselboenden. Men sång, musik och högläsning har vi i alla fall kunnat genomföra.

Under hösten har vi i samarbete med biblioteket i Vännäs genomfört tre mycket lyckade demokratikvällar med mellan 100 – 150 besökare/tillfälle. Väckande Sverker Olofsson var vår moderator och ledde kvällarna som hade följande teman:

- Miljö och klimat som drivkraft
- Landsbygden som påverkansplattform
- Kultur med ett djupare syfte

Stort uppsving på hantverkssidan på Medborgarskolan i Vännäs.

Foto: VICTORIA KRUGER

foto EMMY HOLMLUND

Hela 26 stycken hundkurser på Medborgarskolan i Umeå kunde genomföras under året, med kursledare Emmy Holmlund.

Umeå Hundkurser

Under året anställdes en duktig och engagerad hundledare. Det har resulterat i att hela 26 st hundkurser kunde genomföras under året. Exempel på kurser är aktivera din hund, kantarellsök, personspår, valpkurs och vardagslydnad. Kurser som sträcker sig från vad man ska tänka på när man skaffar och får hem sin hund till grundläggande kurser i vardagslydnad och fortsättningskurser.

Vi har även kurser utomhus i skogen där deltagarna fått lära sig personspår som kan vara till nytta vid sök efter personer som gått vilse samt kurser i kantarellsök där deltagarna och hundarna fått bekanta sig med metoder samt skogstyp för att hitta kantareller. Ca 200 personer har gått hundkurser hos oss under 2023

Förenings- och styrelseutbildningar

Under året har ett antal utbildningar för föreningar genomförts där vi bl.a. haft utbildningar tillsammans med studentföreningen för personalvetarna (PLUM).

Yoga

Vi har haft olika yogakurser i flera omgångar under 2023, Yinyoga och Basyoga med våra engagerade ledare. Vi har nått ett stort antal deltagare som också berättat om ökat välmående, ökad rörlighet och minskad stress tack vare yogaklasserna.

Distanskurser i Lettering

En spännande och rolig verksamhet vi har är våra distanskurser i lettering. Som sänds digitalt med ledaren boendes i Finland. Sex st. kurser har genomförts under året. Vi har nått deltagare med stor geografisk spridning. Kursen har lärt ut bokstavdesign, dvs. en modernare version av kalligrafi.

Konst och hantverk

Vi har under året satsat extra på allt inom konst och hantverk. Något som vi har stor efterfrågan på och försöker hitta nytänkande utbildningar inom. En av våra nya ledare genomförde ett antal akvarellkurser 2023 och även mangakurs för ungdomar under hösten 2023. Även en stor del nya och andra konstkurser har erbjudits till allmänheten. Det har också genomförts två kurser i att hantverka med läder där deltagarna fått skapa egna skärp/bälten samt en väska i kursledarens ateljé på Haga i Umeå.

Vi hade också en dansworkshop i Burlesk dans i maj.

Kulturarrangemang

Medborgarskolan har haft många olika aktiviteter på Umeås olika vård- och omsorgs- och seniorboenden. Där har våra kulturarbetare haft minnesträning, diskussionsgrupper, aktiviteter med hundar och katter. Kattungemys där boenden har fått besök av kattungar. Det resulterade i en hel del massmedial uppmärksamhet med reportage i Tv4. Boende på olika äldreboenden eller seniorboenden har fått besök av vår ledare och hennes hundvalpar. Genom det så – pratat kring djur, skötsel. Deltagarna har delat med sig av egna berättelser om djur de haft, ökat välmående och klara stunder även hos dementa har uppmärksamats.

Även samtalsgrupper och rörelseglädje är fina koncept. Ett koncept som inspirerar äldre till rörelse till musik för ökat välmående och aktiviteter som friskvård och dans. En annan mycket uppskattad del av vårt arbete hos äldre är högläsning av olika sorters litteratur med efterföljande diskussioner.

Silversmide

Då vår mycket välrenommerade och erfarna kursledare är anställd hos oss så har vi mycket hög efterfrågan på silverkurser. Det genomfördes både ett stort antal grundkurser samt en ny kurs i gjutning och en kurs i steninfattning.

Övrig verksamhet

Våra grupper i koreansk dans, RCHAOS & UPDC, har var för sig träffats ett par gånger per vecka under hela året och dansat och verkat för att bevara den koreanska dansen.

Uppskattat kattungemys på äldreboende.

foto CAMILLA ÖDLING WESTIN

Vår samverkan med Lottakåren har fortsatt under året och dom har haft bokcirkel och träffats en gång i månaden hos oss och diskuterat böcker.

Engelskagruppen, en kamratgrupp av herrar 70+ år som vill fortsätta utmana sig i och upprätthålla idet engelska språket har bok- och samtalscirkel samt tar in olika engelskspråkiga föreläsare. De träffas varje vecka under året och pratar på engelska om de böcker de har läst.

Vår fina grupp i Kreativt skrivande träffas kontinuerligt under hela året för att tillsammans arbeta med olika skrivövningar där man också läser och ger feedback till varandra.

Samarbete

Våra många samverkansorganisation gör många olika insatser under året. I samarbete med Medborgarskolan har tex. Missing People bidragit till att styrelsen utvecklat sitt interna arbete genom att arbeta med interna kompetenshöjande insatser för sitt viktiga arbete.

Nordmaling

Verksamhet

I Nordmaling har vi under året erbjudit en rad olika nya kurser främst riktade till seniorer men även till kvinnor. Exempel är säker seniorbilist, seniorsurfarna, sminkkurs för 60+ och jägarexamen för tjejer.

Vi har även kunnat erbjuda Stick AfterWork på Levar Hotell. Dessa hantverksträffar har verkligen ökat i kommunen. Vi har fortsatt med hantverksklän och LANh är en ny hantverksgrupp som har börjat träffas på söndagar och består av hantverksintresserade som inte kan vara med under dagtid på vardagar.

Våra populära timringskurser har det varit stor efterfrågan på och här har vi genomfört två helt fulla kurser.

Generationskören har vi lyckats få i gång igen efter pandemin, en otroligt viktigt hälsofrämjande aktivitet. Vårt årliga samarbete med Baroque Beyond i Nordmalings kyrka resulterade i två föreställningar.

Teknikkurserna går bra i Nordmaling med förarbevis snöskoter, AM, vattenskoter och handledare/introduktionsutbildningar.

Vi har haft en mycket omtyckt aktivitet som varit riktad både mot äldreomsorg och funktionshinderomsorgen i Nordmalings kommun som vi kallar Rörelseglädje.

Efterfrågan på språkstöd har kommit och vi har i samarbete med Biblioteket erbjudit extra stöd i det svenska språket.

foto ÅSA LINDSTRÖM

Verksamhet och projekt

Medborgarskolan har ingått som samarbetspart i ett projekt »Skräck i Olofsfors« tillsammans med Nordmalings musik- och teaterförening, ungdomsgården, biblioteket och Olofsfors bruk. Det startade 2022 med spökvandring i Olofsfors och flera workshops har arrangerats i skräckmålning, skräckberättelser och rekvisita på ungdomsgården och biblioteket. Här väcktes ett stort intresse för olika kulturuttryck och framför allt när de själva fick börja uppträda på scenen. 2023 utmynnade detta projekt i en föreställning som heter Hyttan vaknar. Skådespelare och statister var i åldrarna mellan ca 12 år – 80 år. Det blev 6 öppna föreställningar på Olofsfors Bruk, 2 generalrep och två föreställningar för årskurs 7 på Artediskolan.

Medborgarskolan har även ingått i ett Berättarprojekt tillsammans med Nordmalings musik och teaterförening, Bygdegårdarna i Gräsmyr, Nyåker och Järnäs. Projektet har innehållit kurs i muntligt berättande – ordfördelarutbildning och en inspirationsföreställning med Thomas Andersson. Projektet fortsätter 2024.

Under året har vi fått några nya anslutna grupper, Rundviks intresseförening, släktforskning och demensföreningen.

Medborgarskolan har stått på mässan Fiske och fritidsmässan 28–30 april i Nordmaling. Då vi har många kurser med inriktning på fritidsintressen som jägarexamen, förarbevis snöskoter, föreläsningar om ex din jakthund, vildsvinsföreläsning osv kändes det viktigt att visa oss där.

Generationskören i Nordmaling igång igen efter pandemin.

foto ÅSA LINDSTRÖM

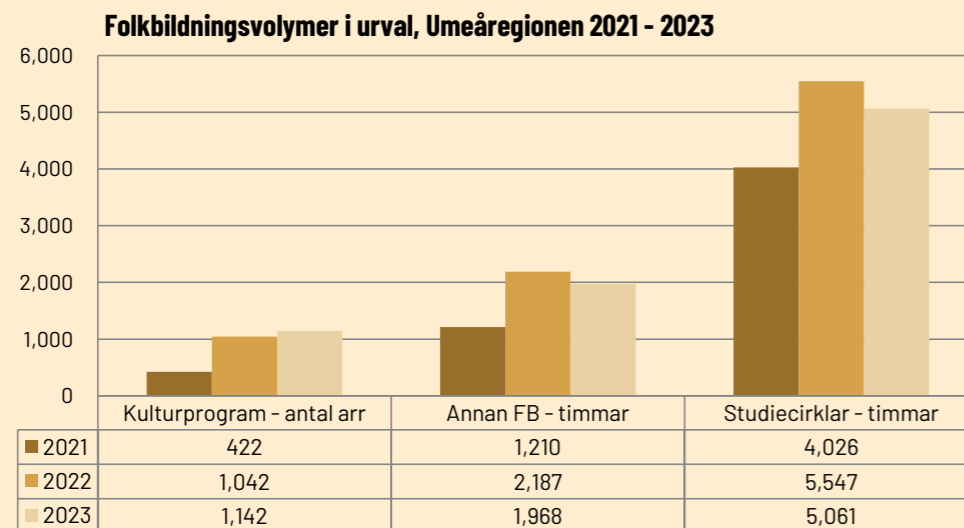
Skådespelare från projektet »Skräck i Olofsfors«.

Samtal i Höga kusten: Medborgarskolan har deltagit i ett panelsamtal på Örnsköldsviks museum, där deltagare från olika delar av samhället samtalade under rubriken. Därför är folkbildningen viktig för demokratin.

Samarbetspartners

Vi har haft samarbete både med civilförsvarsförbundet och jägarnas riksförbund. Civilförsvarsförbundet har vi samverkat med rörande HRL-utbildningar samt hur hjärtstartare fungerar men också hemberedskapsutbildning. Jägarnas riksförbund med jägarexamen för tjejer, eftersök av skadat vilt, jaktledarutbildning och träna din jakthund har också arrangerats.

Förvaltningsberättelse

Medborgarskolan Nord
Organisationsnummer: 894701-8308
Säte: Slöjdgatan 2, 903 25 UMEÅ

Studieförbundet Medborgarskolan är ett riksomfattande studieförbund bestående av ideella föreningar i form av regioner. Medborgarskolans syfte är att verka för en objektivt bedriven fri och frivillig folkbildningsverksamhet och därmed förenlig verksamhet. Medborgarskolan ger alla människor en chans att utvecklas genom ny kunskap tillsammans med andra.

Medborgarskolan har en humanistisk värdegrund. Humanismen bejaktar hela människan och menar att varje människa har förmåga att ta till sig nya insikter och utvecklas till större mognad. Humanismen har en tydlig etisk grundsyn: allt som gynnar och stärker människan i hennes utveckling är positivt, allt som förminskar henne är negativt.

Medborgarskolan Nord är en av Medborgarskolans numera sex regioner och bedriver verksamhet i Norr- och Västerbotten, Västernorrland samt i Jämtland län. Tre av verksamhetskontoren verkar i Norrbotten, sju i Västerbotten, två i Västernorrland samt ett i Jämtland.

För Medborgarskolan Nords verksamhet och förvaltning har styrelsen det yttersta ansvaret. Styrelsen består av ordförande, vice ordförande samt 4 ledamöter.

Styrelse

Maria von Schantz, Boden Ordförande
Nils Vesterberg, Skellefteå Vice Ordförande
Daniel Bergman, Piteå Ledamot
Annica Simonsson, Skellefteå Ledamot
Åke Eltoft, Boden Ledamot
Jan Nilsson, Vännäsby Ledamot

Övriga

Mikaela Mikaelsson, Umeå Regionchef
Mattias Kärnebro, Umeå Controller
Maria Ulphielm, Holmsund Revisor

Styrelsemöten

Under året har det genomförts sju styrelsemöten; tre via video samt Skellefteå, Boden, Piteå, Örnsköldsvik

Nyckeltal och finansiell information

	År 2023	År 2022	År 2021	År 2020
Folkbildningstimmar	18 804	18 211	11 672	23 471
Antal Kulturarrangemang	3 773	3 702	1 308	3 564
Totalt timvärde	55 918	54 517	25 669	57 898
Unika Deltagare	4 156	4 034	2 970	3 872
Försäljning (delt avg mm)	10 334 209	9 008 571	6 693 048	6 070 505
Nettoomsättning	37 070 266	32 337 286	30 045 319	28 344 320
Resultat efter finansiella poster	-175 633	-1 689 378	398 113	1 866 528
Bidragsberoende	76 %	71 %	74 %	74 %
Balansomslutning	21 588 992	20 432 599	21 549 915	20 001 045
Soliditet	69 %	74 %	78 %	82 %

NYCKELTALSDEFINITIONER

Soliditet: Eget kapital i procent av balansomslutningen

Bidragsberoende: Statsbidrag(exkl statliga Asylmedel), kommunbidrag, landstingsbidrag och projektbidrag i förhållande till Nettoomsättning.

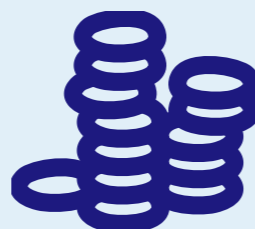
Årets förändringar av eget kapital

	Balanserat resultat	Årets resultat
Belopp vid årets ingång	16 847 872	-1 689 178
Balanseras i ny räkning	-1 689 178	1 689 178
Årets resultat		-175 633
Belopp vid årets utgång	15 158 694	-175 633

Vinstdisposition

Styrelsen föreslår att följande tillgängliga medel:

Ingående eget kapital	15 158 694
Årets förlust	-175 633
Summa tillgängligt kapital	14 983 061
Balanseras i ny räkning	14 983 061

Resultaträkning

för verksamhetsåret 2023-01-01 – 2023-12-31

	Not	2023	2022	2021
Intäkter	1			
Nettoomsättning	2	37 070 266	32 337 286	30 045 319
Övriga rörelseintäkter	3	5 196 250	2 723 796	2 283 631
		42 266 515	35 061 082	32 328 950
Rörelsens kostnader				
Verksamhetskostnader		-3 189 057	-2 906 011	-2 510 906
Övriga rörelsekostnader				
Övriga externa kostnader	4	-15 724 445	-13 114 357	-11 875 158
Personalkostnader	5	-23 622 395	-20 689 003	-17 512 654
Avskrivningar/nedskrivningar		-83 946	-87 124	-47 606
		-42 619 843	-36 796 494	-31 946 325
Rörelseresultat		-353 328	-1 735 412	382 626
Finansiella poster	6	177 695	46 235	15 487
Resultat efter finansiella poster		-175 633	-1 689 178	398 113
Bokslutsdispositioner				
Skatt				
Årets resultat		-175 633	-1 689 178	398 113

Balansräkning

per den 31 december

	Not	2023	2022	2021
Tillgångar				
Anläggningstillgångar				
<u>Materiella anläggningstillgångar</u>				
Inventarier	7	125 409	130 836	217 959
		125 409	130 836	217 959
Summa anläggningstillgångar		125 409	130 836	217 959
Omsättningstillgångar				
<u>Kortfristiga fordringar</u>				
Kundfordringar		678 590	371 632	298 329
Övriga kortfristiga fordringar	8	952 829	707 086	763 621
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	9	1 865 579	1 312 846	1 121 527
Kortfristiga placeringar	10	10 525 293	10 389 097	9 154 695
Kassa och bank		7 444 141	7 547 477	9 993 785
		21 466 432	20 328 138	21 331 957
Summa omsättningstillgångar		21 466 432	20 328 138	21 331 957
Summa tillgångar		21 591 841	20 458 973	21 549 915
Eget kapital och skulder				
Eget kapital	11			
Balanserad vinst		15 158 694	16 847 872	16 449 759
Årets resultat		-175 633	-1 689 178	398 113
		14 983 061	15 158 694	16 847 871
Kortfristiga skulder				
Leverantörsskulder		1 889 195	1 368 522	1 539 194
Skatteskulder				
Övriga kortfristiga skulder	12	1 061 794	913 715	781 384
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	13	3 657 792	3 018 043	2 381 466
		6 608 781	5 300 280	4 702 044
Summa eget kapital och skulder		21 591 841	20 458 973	21 549 915

Noter

Not nr 1 Allmänna upplysningar

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med Årsredovisningslagen och BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning(K3). Fordringar har värderats till det lägsta av anskaffningsvärde och det belopp varmed de beräknas bli reglerade. Övriga tillgångar, skulder samt avsättningar har värderats till anskaffningsvärde om ej annat anges. Fordringar och skulder i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs. Kursvinster och kursförluster på rörelsefordringar och rörelseskulder redovisas i rörelseresultatet, medan kursvinster och kursförluster på finansiella fordringar och skulder redovisas som finansiella poster.

Intäktsredovisning

Intäkter har tagits upp till verkligt värde av vad som erhållits eller kommer att erhållas och redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska fördelarna kommer att tillgodogöras bolaget och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar enligt plan och eventuella nedskrivningar. Avskrivning sker linjärt över den förväntade nyttjandeperioden med hänsyn till väsentligt restvärde.

Följande avskrivningsprocess tillämpas:

	2023	2022
Byggnadsinventarier	5 år	5 år
Ombyggnad i hyreslokaler	5 år	5 år
Inventarier	5 år	5 år
Datorer	3 år	3 år

Leasing

Föreningen redovisar samtliga leasingavtal som operationella leasingavtal

Not nr 2 Nettoomsättning

	2023	2022
Statsbidrag	20 837 175	19 290 972
Kommunbidrag	2 952 231	2 507 725
Regionbidrag	1 993 431	1 459 275
Försäljning	10 334 209	9 008 571
Övrigt	953 220	70 744
Summa	37 070 266	32 337 286

Not nr 3 Övriga rörelseintäkter

	2023	2022
Hysesintäkter	190 185	138 745
Lönebidrag	2 211 262	2 529 409
Övrigt	2 794 803	55 642
Summa	5 196 250	2 723 796

Not nr 4 Övriga externa kostnader

	2023	2022
Redovisningstjänster	702 425	464 926
Avgift Riksorganisation/Huvudkontor	4 689 975	4 330 844
Lokalkostnader	6 460 961	4 618 288
Marknadsföring	475 574	503 088
Hyra av anläggningstillgångar	362 993	310 310
Revisionskostnad	46 225	42 800
Övrigt	2 986 292	2 844 101
Summa	15 724 445	13 114 357

Not nr 5 Personalkostnader

	2023	2022
Medelantal anställda	41	34
varav män	17	9

Bland de som medräknas i medelantalet ovan finns ett stort antal personer som har haft en visstidsanställning på ett begränsat antal timmar för att leda kurser/kulturarangemang. Arvodet till dem var 1 411 tkr.(fg år 1 261 tkr).

Det motsvarar ca 7 tjänster.(fg år ca 6 tjänster).

Antalet tjänster är framräknat med hjälp av en snittlön samt antagandet att de flesta hör till cirkelledaravtalet där en tjänst motsvaras av 1080 timmar.

	2023 Antal på balansdagen	2022 Antal på balansdagen	Varav män
Styrelseledamöter	6	7	4
varav regionchef			

	2023	2022
Löner och ersättningar		
Styrelse och regionchef	1 013 573	994 578
Övriga anställda	15 597 815	13 235 601
varav till undervisande personal	4 063 298	3 435 488

	2023	2022
Sociala avgifter		
Styrelse och regionchef	293 936	288 428
Övriga anställda	4 740 252	3 890 578

	2023	2022
Pensionskostnader inkl särskild löneskatt på pensionskostnader		
Styrelse och regionchef	308 060	307 834
Övriga anställda	1 287 457	1 172 950

Not nr 6 Finansiella poster

	2023	2022
Resultat värdepapper/fordringar		
Ränteintäkter	182 959	46 006
Räntekostnader	-5 263	229
Finansiellt resultat	177 696	46 235

Not nr 7 Inventarier

	2023	2022
Ingående anskaffningsvärden	342 035	368 298
Årets investeringar	126 775	
Försäljningar / utrangeringar		-26 263
Utgående ackumulerat anskaffningsvärden	468 810	342 035
Ingående avskrivningar enligt plan	211 200	150 339
Årets planenliga avskrivningar	132 202	87 124
Försäljningar / utrangeringar		-26 263
Utgående ackumulerade avskrivningar	343 402	211 200
Planenligt restvärde	125 409	130 836

Not nr 8 Övriga kortfristiga fordringar

	2023	2022
Fordran statsbidrag FK		
Avräkning skattekonto	775 925	209 767
Övrigt	174 054	470 945
Summa	949 979	680 712

Not nr 9

Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Förutbetalda hyror	1 541 437	1 034 178
Övriga poster	324 142	278 668
Summa	1 865 579	1 312 846

Not nr 10

Kortfristiga placeringar

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
likvidkonto SBAB	5 325 293	5 189 097
Avanza Placering, bokfört värde (Marknadsvärde Avanza)	5 200 000 (6 622 666)	5 200 000 (5 772 588)
Summa	10 525 293	10 389 097

Not nr 11

Eget kapital

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Balanserat resultat	15 158 695	16 847 872
Årets resultat	-175 633	-1 689 178
Summa Eget kapital	14 983 062	15 158 695

Not nr 12

Övriga kortfristiga skulder

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Upplupna sociala avgifter	471 291	412 057
Upplupen källskatt	413 648	365 317
Momsskuld	112 928	121 892
Övriga poster	63 926	14 448
Summa	1 061 793	913 715

Not nr 13

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Löneskulder	149 988	256 184
Semesterlöner	1 351 262	1 139 057
Upplupna sociala avgifter	471 040	416 418
Övriga poster	1 685 502	1 206 384
Summa	3 657 792	3 018 043

Umeå

MEDBORGARSKOLAN NORD

.....
Maria von Schantz, ordförande

.....
Nils Vesterberg, vice ordförande

.....
Åke Eltoft

.....
Jan Nilsson

.....
Annica Simonsson

.....
Daniel Bergman

Revisionsberättelsen är presenterad den ...

Vår revisionsberättelse har lämnats den 2024

BDO Norr AB

Maria Ulfhielm
Auktoriserad revisor

